Regd No. N. 45 / M. 3813

102624

వెల ఒక అణా

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౬ ★ హైద్రాబాదు, దక్కన్. శా. శ. ౧౮౬౩ వృషసం॥ర మార్గశిర శు॥ ౬ (౨౦-౧౧-౧౯౪౧) సోమవారము సంచిక ౯౬

బ్రిటిషువారి క్రొత్త దండయాత్ర

ఆఫ్రికాలో జర్మనుసేనల ముట్టడికై యత్నము

బ్రిటిషువారు రష్యాతో యుద్ధములో ఇరుకు కొనియున్న జర్మనీకి ఒత్తిడి కలిగించుటకై మరియొక చోట జర్మనులపై దండయాత్ర చేయవలెనని రష్యనులు కోరినట్లును, బ్రిటిషువారు లిబియాలో జర్మనులపై దెబ్బతీయుటకు అనుకూలములైన పన్నాగములు జరుపుచుండినట్లును ఇదివరలో అనిర్ధారితమైన సమాచారము వచ్చెను. ఆ విషయమిప్పుడు ఋజువైనది! ఇప్పుడు రష్యనుల కోరిక నెరవేరినది. నవంబరు ౧౮వ తేది ఉషఃకాలమున బ్రిటిషుసేనలు, న్యూజీలెండు సేనలు, దక్షిణ ఆఫ్రికావారి సేన కలిసి కనింగుహాం అను బ్రిటిషుసేనానాయకత్వమున సోలము నకు తూర్పున సముద్రతీరమునుండి దక్షిణమున జరబూబువరకు విస్తృతమైన ప్రదేశమునుండి కదలి సిరేనైకాలోకి యాత్ర వెడలినవి. హాల్ఫాయా కనుమనుండి సిద్దీఉమర్ వరకు ఉండే జర్మనుపక్షపువారి దుర్గస్థానములపై దెబ్బలు తీసినవి. సిద్దీఉమరుకు దక్షిణమున సరిహద్దును దాటినవి. నవంబరు ౧౯వ తేది సాయంకాలానికి ౫౦ మైళ్లకంటె ఎక్కువగా జొచ్చుకొనిపోయి టోబ్రుకుదుర్గానకు ఆగ్నేయదిశనుండు గబెసుఅను చోటిని పట్టుకొన్నవి. అప్పటికిని శత్రుసేనలు అక్కడ కొన్ని ఇక్క డకొన్ని చీలియుండెను. ఆసమయములో బ్రిటిషుసేనలు దండయాత్ర ప్రారంభించినవి. బ్రిటిషునౌకలు హాల్ఫాయామీద ఫిరంగుదెబ్బలు తీసినవి. ౧౭వతేదిన అంతటను విమానములను బ్రిటిషుసేనలకు తోడుగా పోవుచుండిన శత్రువిమానములు ధ్వంసముచేసినవి. బ్రిటిషువారి విమానమొకటి కనిపించలేదు.

ఇప్పుడు టోబ్రుకుదుర్గమందు బ్రిటిషుసేనలకు తోడుగా జెక్కు సైనికులును, పోలిషుసైనికులును కూడ పనిచేయుచున్నారట.

ఈలిబియా దండయాత్రను గురించి బ్రిటిషు ప్రధాని చర్చిల్ గారు నవంబరు ౨౦వ తేదిన బ్రిటిషు పార్లమెంటు కామన్సుసభలో ఉపన్యసించుచు దండయాత్ర వెడలిన బ్రిటిషు సేన అనేక స్థానములను ముఖ్యమైనవాటిని పట్టుకొన్నను ఇప్పుడే సంతోషించవలసిన విషయమేదియు లేదని చెప్పిరి. ఈ బ్రిటిషువారి క్రొత్త దండయాత్రయొక్క ఉద్దేశ్యము క్రొత్తప్రదేశములను ఆక్రమించుకొనుటకొరకు కాదనియు, సిరేనైకాలో యుండే జర్మను సేనను తరిమి ముట్టడివేసి బంధించుటయేయనియు చర్చిలుగారు తెలిపిరి.

రష్యనుల కెర్చిని ఖాళీచేయుట

రష్యా, జర్మనీల యుద్ధమునుగురించి వచ్చిన వార్తలలో ముఖ్యమైనది క్రిమియాలో కెర్చిని రష్యనులు ఖాళీచేసిపోయిన తర్వాత నవంబరు ౧౯వ తేదిన జర్మనులు దానిని ఆక్రమించిరి. దానితో జర్మనుతూర్పు క్రిమియాయంతయును జర్మనుల వశమైనది. ఇంతవరకు జర్మనులు ఆక్రమించిన రష్యా భాగమునకంతటికిని జర్మను ప్రభుత్వ మంత్రిగా ఆల్ఫ్రెడ్ రోజెన్బర్గు అనువారు నియమింపబడిరి. ఇప్పుడు జర్మను సేనలు క్రిమియాలో ఆ తీరమును ముందుకుసాగిపోవుచున్నవి. జర్మనుల విమానాలు కాకేసస్‌లో అనపా, టౌప్సీ అను రేవులపై బాంబులను వేయుచున్నవి.

యుక్రెయినులో జర్మనులు డోనెట్జు ప్రాంతమున మరికొన్ని పారిశ్రామిక ప్రదేశములను పట్టుకొంటిమని నవంబరు ౧౯వ తేదిన ప్రకటించినారు. కాకేసస్‌కు పోవుటకు ఉత్తరద్వారమగు రోస్టోవు పట్టుకొనుటకై జర్మను సేనలు నడచి పోవుచున్నవి.

ఇక మాస్కో రంగము ఇక్కడ అన్నిదిక్కులలోను ఇరుపక్షములవారి సేనలును భీకరముగా పోరాడుచున్నవి. జర్మనులు కొన్ని గ్రామాలను ఆక్రమించుటయు, రష్యనులు ఎదురుదాడులుచేసి వాటిలో కొన్నిటిని తిరిగి ఆక్రమించుటయు జరుగుచున్నది. కాబట్టి ఈరీతిని నిర్ధారణకాని మార్పుల వివరాలను తెలిసికొని ప్రయోజనము లేదు. ఉదాహరణముగా తూలావద్ద రష్యనుదుర్గములను జర్మనులు నవంబరు ౧౭వ తేదిన ఒకచోట భేదించిరి కాని రష్యనులు అక్కడినుండి జర్మనులను వెనుకకు తరిమివేసిరి. మాస్కో రంగమందు జర్మనులు కొత్త టాంకులను ఉపయోగించుచున్నారు. రష్యనుల టాంకులకంటె ఎక్కువ టాంకులు ఉన్నట్లు శత్రువుతో చెప్పినట్లుగా చేయజాలమన్నారని రష్యనులు చెప్పుచున్నారు. రష్యావారిపుడు భూమినుండి ౩౦ అడుగుల ఎత్తున ఎగురుచు శత్రువులపై బాంబులను వేయుటకు సుకరముగానుండు క్రొత్తవిమానాలను వాడుచున్నారు.

లెనిన్గ్రాడు రంగమందు జర్మనులు రెండు నెలలనుండి ఆక్రమించియున్న స్థానాలనుండి రష్యనులు వారలను నవంబరు ౧౬వ తేదిన తాటికిరవిమి వేసిరి. తీవ్రమైతో కలిసికొని లెనిన్గ్రాడు ముట్టడి పూర్తిచేయుటకై వోల్ఖోవునది వెంట జర్మనులు చేయుచున్న దండయాత్రను రష్యనులు ఆటంకపరచినారు.

ఇంకను ఉత్తరమున రష్యావారి నౌకలు ౪ జర్మను నౌకలను హాంగో నుండి అదనపు సేనలను చేర్చుచున్నవట.

బారెంట్సు సముద్రములో రష్యావారి నౌకలు ౪ జర్మను నౌకలను, నల్లసముద్రములో ఒక జర్మను నౌకను ముంచివేసినవట. మాస్కో లెనిన్గ్రాడు మీద జర్మనువిమానాలు దాడులు చేయుచునే యున్నవి.

ఇప్పుడు రష్యాకు అమెరికానుండి సైనికరాయబారివర్గమొకటి పంపబడినట్లు వదంతియున్నది. అమెరికావారు ఇతరదేశాలకు తమసేనలు పంపుటమంచిది కాదనియు, లాభములేదనియు పూర్వపు అమెరికా అధ్యక్షుడగు హూవరుగారు నవంబరు ౧౯వ తేదిన చెప్పినారు.

జపాను అమెరికాల సంభాషణలు

జపానునుండి ప్రత్యేకముగ పంపించబడిన రాయబారి కురుసు గారిలోకలిసి అమెరికాలో జపానురాయబారియగు నోమురాగారు నవంబరు ౧౭వ తేదిన అమెరికా విదేశాంగమంత్రి కార్డెల్ హాల్ గారితోను తర్వాత రూజ్వెల్టుగారితోను సంభాషించిరి. ఈ సంభాషణలు ౧౮, ౧౯ తేదీలలోను సాగినవి. ౧౯వ తేదిన అమెరికాలోని రాయబారియగు బ్రిటిషు రాయబారియు హాల్ గారితో సంభాషించి జపాను రాయబారులు చర్చించిన విషయములను వీలైనంతవరకు తెలిసికొనిరి. అమెరికానావిక బ్రిటిషువారు చైనాకు సహాయము పంపించవలయునని బర్మారోడ్డును పూర్తిగా మూసివేసెదమనియు అమెరికా జపానుల మధ్య సామాన్యవ్యాపారము సాగనిచ్చెదమనియు ఒప్పుకొన్నచో జపానువారు పసిఫిక్ ప్రాంతము మీదికిగాని తాయిలాండు మీదికిగాని రష్యామీదికిగాని దాడిచేయలేరని అమెరికావారితో చెప్పవలెనని కురుసుగారికి జపాను ప్రధాని ఆదేశించినట్లు అనుకొనుచున్నారు.

జపాను ఇతరరాజ్యాలపైకి పోవుటమాని చైనాను వదలిపెట్టి, ఇండోచైనాను కూడా వదలి జర్మనీ ఇటలీల పక్షమును విసర్జించినచేగాని జపానుకు మోక్షము పుంపినాలనని చైనా విదేశీ శాఖాపతి డియాక్ గుశేక్ గారు నవంబరు ౧౯వ తేదిన చెప్పినారు.

జపాను శాసనసభ

జపానుశాసనసభలో రెండు శాఖలవారును ఇంతవరకును సగానికేకమై ౩౮౦౦౦౦౦౦౦౦ ఎన్నులను సైనికశాఖకై ఖర్చుచేయుటకు మంజూరుచేసిరి. చైనావ్యవహారము త్వరగా తేల్చివేయుటకు అనుమతినిచ్చిరి. సైనికసేవకై ప్రజలను నిర్బంధించు విషయమునను టపాల కంట్రోలు విషయమునను శాసనములనామోదించిరి. నవంబరు ౨౦వ తేదితో ఈసభలు సమాప్తములైనవి. ఆనాడు ప్రధానమంత్రి టోజో గారు ఉపన్యసించుచు జపానుపడిపోవుటయో లేక వృద్ధికివచ్చుటయో తేల్చవలసిన సమయము ఇప్పుడు వచ్చినదనిరి.

జపానుల సరిహద్దు సంఘర్షణ

మంచుకోవద్ద కొందరు రష్యాసైనికులు సరిహద్దుదాటి మాంచుకోలోకి ప్రవేశించగా చిన్న సంఘర్షణ జరిగినట్లును జపానునుండి వార్త వచ్చినది. ఇది నవంబరు ౧౮వ తేదిజరిగెనట. ఇండోచైనావారు తాయిలాండుకు ఇచ్చివేసిన ప్రదేశములోనికి కొందరు ఇండోచైనాపోలీసులు ప్రవేశించుటవల్ల అక్కడ కొంతసంఘర్షణ జరిగినట్లు తాయిలాండునుండి వార్త వచ్చినది. ఇది నవంబరు ౧౬వ తేదిన జరిగినది.

జపాను కలిగించుచున్న అలజడి

నవంబరు ౧౮వ తేదిన జపాను మంత్రివర్గము వారు సమావేశమై ఆలోచన చేసిరి. జపానుమీదికి శత్రువిమానాలు వచ్చినచో వాటిని ధ్వంసముచేయుటను కాపలసినఫిరంగులను ఏర్పాటుచేయు విషయమునుగురించియు, పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటనుగురించియు ఇకముందు నాలుగునెలలకు ఇదివరలో అంచనావేసినఖర్చును మూడింతలు చేయుటనుగురించియు ఆలోచించిరి. ఈవిషయము లన్నియు క్రమముగా జపాను పార్లమెంటులోకి చర్చకురాగలవు. మరియు ఇప్పుడు జపానులో ఇదివరకు పరీక్షించి వదలివేసినవారలనుకూడ సైనికోద్యోగములకై మరలపిలిపించుటకుకూడ ఆజ్ఞలు చేయుచున్నారట.

తూర్పుఆసియా ప్రాంతమందు జపానుకు నిష్ఠురమేదైన సంభవించినచో తోడ్పడుటకై జర్మను యుద్ధనౌకయొకటి పంపబడినదని ఒక పుకారు వ్యాపించినది.

ఈవిధంగా జపానువారు సన్నాహాలు చేసికొనుచున్నారు వారినిచూచి వారు ఎటువైపుదూకెదరోయనుచు ఇతరరాజ్యాలవారుకూడ జాగ్రత్తపడుచున్నారు. చైనావారు యూనానులో ౩౦౦౦౦౦ సేనను చేర్చుచున్నారట. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని కెనడానుండి ఒక పెద్దసేన హాంగుకాంగులో వచ్చిదిగినది. అమెరికా సైనికాధికారులిద్దరు పసిఫిక్‌సముద్రములో మనీలాకు పంపబడినారు. చైనాలో అన్నిచోట్లనుండి అమెరికావారు తమనౌకలను తీసివేయనిశ్చయించినారు. జపాను దక్షిణమువైపు దూకజూచుచున్నదని చైనా ప్రభుత్వాధిపతి చియాంగుకేషిక్ గారు నవంబరు ౧౬వ తేదిన చెప్పినారు. నవంబరు ౧౮వ తేదిన ఆస్ట్రేలియా విదేశాంగమంత్రియు, ఆనువారు ప్రధానియు ఆస్ట్రేలియాకు పసిఫిక్ ప్రాంతములో గొప్ప ఉపద్రవము వచ్చియున్నదని చెప్పిరి. తాయిలాండువారు తమ దేశరక్షణకై కట్టుదిట్టము చేయుటకు ప్రధానిఅధ్యక్షతన ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేసినారు.

అమెరికా బొగ్గుగనుల సమ్మె

అమెరికాలో బొగ్గుగనుల కార్మికుల సమ్మె కట్టుకుండచేయుటకై రూజ్వెల్టుగారు చేసిన ప్రయత్నములన్నియు నవంబరు ౧౬వ తేదితో వ్యర్థములైనవి. ౧౭వ తేదినుండి ౫౩౦౦౦ మంది పనులను పనివారలు మానుకొనిరి. లూయీ గారు ప్రకటించినారు. రూజ్వెల్టుగారు ఈ సమ్మెలు జాతీయరక్షణకు చాలా హానికరమనియు అన్నారు. ఆ బొగ్గుగనుల సమ్మెల వల్ల ఎక్కువైనవి. ౫౦ గనులలో జరుగుచున్నవి.

మరొక బ్రిటిషు నౌక మునుగుట

అమెరికానుపోవుచున్న ఒక బ్రిటిషు సామగ్రినౌక టార్పిడో దెబ్బచే మధ్యమార్గమున ముంచివేయబడినట్లు నవంబరు ౧౯వ తేదిన వార్త వచ్చినది. అక్టోబరు ౧౯వ తేదిన ౫౩ నౌకలు ఉత్తరఅట్లాంటికు సముద్రములో ప్రయాణము చేయుచుండగా వాటిలో ౧౨ జర్మనులయూ బోటుచే ముంచివేయబడినట్లు ఇప్పుడు తెలియవచ్చినది. బ్రిటిషునౌకాధికారులలో నొకరగు కనింగుహాంగారు నవంబరు ౧౮వ తేదిన పత్రికల ప్రతినిధులతో ముచ్చటించుచు ఆఫ్రికాలోకి సేనలనుగొనిపోవుచున్న మూడు జర్మను ఇటాలియను నౌకలే బ్రిటిషువారిచే ముంచబడినవనియు దానివల్లగూడ శత్రుసైనికులకు ఎక్కువ ప్రాణనష్టము లేకుండెననియు ఈవిధముగా ఆఫ్రికాలో జర్మనులు బ్రొపోట్లు వేయకుండ చేయుటకు అవసరమైనంతనష్టమును శత్రువునకు బ్రిటిషునౌకదళము కలిగించలేదనియు చెప్పిరి.

ఒక జపానుఓడ రష్యావారిచే ఉంచబడిన ప్రేలుడుమందుగనులకుతగిలి చినిగిపోయినదని జపాను ప్రభుత్వమువారు రష్యావారికి తెలిపిన ఆక్షేపణకు రష్యావారు సుందుగనులు వేయలేదని చెప్పినారు.

అమెరికావారి క్రూయిజరునౌకయొకటి నవంబరు ౬వ తేదిన అట్లాంటిక్ సముద్రములో అమెరికాపతాకము ధరించిపోవుచుండిన ఒక జర్మనువర్తకపునౌకను పట్టుకొని తమరేవుచేర్చినారు. జర్మనునౌక పట్టుదొంగవేషముతో తప్పించుకొనిపోవ యత్నించెను.

"ఆర్కు–రాయల్" నౌకానష్టమునకై ప్రతిక్రియ

నవంబరు ౧౫వ తేదిన లాలివర్పూలునందు లివర్పూలు యుద్ధనౌకల వారము అనునౌకాదానిని బ్రిటిషు యుద్ధనౌకాశాఖమంత్రిగారు ప్రారంభించినారు. అనగా ఆవారములో లివర్పూలు ప్రజలనుండి ఒకకోటిపౌనులను బ్రిటిషువారి నేకలనిర్మించుటకై వసూలుచేయుట కొఱకు ఉద్దేశించబడినది. ఆసందర్భమున యుద్ధనౌకాశాఖమంత్రి అలెగ్జాండరుగారు ఉపన్యసించుచు మనవాండ్ నౌక పోయినపుడు మనము ప్రతిక్రియ చేసినటులే ఆర్కు–రాయల్ నౌకనష్టము కొఱకు కూడ ప్రతిక్రియచేయుగలమని చెప్పిరి. వారు ఉపన్యసించినతర్వాత అర్ధగంటలోపలను ౫౦ లక్షలపౌనులు వసూలైనవి. వారి ఉపన్యాసంలో కొన్ని గమనించదగిన అంశాలున్నవి. ఈయుద్ధములో బ్రిటిషువారు ప్రతిరోజు ౧ కోటి ౧౦ లక్షల పౌనులను యుద్ధకార్యములకై హెచ్చించుచున్నారనియు మొత్తము ప్రతిరోజు ప్రభుత్వపుఖర్చు ౧ కోటి ౩౦ లక్షలపౌనులనియు జర్మనీ ఇంతకంటె ఎక్కువభాగమునే యుద్ధకార్యములకై వ్యయపరచుచున్నదనియు ఇప్పుడు ఇతరుల పైకెత్తించబడకుండ పన్నిచ్చువారే భరించవలసియుండునన్నారు. కొన్ని సందర్భములలో ౧ పౌనులో ౧౯ షిలింగులున్నవనియు పన్నును ఇంకా ఎక్కువచేయుటకు వీలులేదనియు డబ్బు మిగిలించుకొని ప్రభుత్వమువారికి అప్పిచ్చుటవల్లనే వారిఖర్చు ఎదుర్కొనవలెననియు చెప్పిరి.

౧౯౪౦ మే నుండి యుద్ధప్రారంభపు రోమాసాలలోవంటి బ్రిటిషువారికి కష్టమైనవని అలెగ్జాండరుగారనిరి. ఫ్రాన్సు ఓడలవల్ల ఆదేశంనుండి వొకల సహాయము పోవుటయు, ముసోలినీ యుద్ధములో చేరుటవల్ల ఇటాలీయ నౌకల సహాయము శత్రువుకు లభించుటయు, శత్రువుకుపోయిన విరోధపావుకోసంగామునవలెగాక ఇప్పుడు యూరపుఖండపు ఉత్తరసముద్రతీరము వశమగుటవలన శత్రువుల జలాంతర్గాములు, విమానము ఇంగ్లీషుఛానలులో తిరుగుచుండగలుగుట ప్రేలుడుమందులను సముద్రములో విపరీతముగా పాటగలుగుచుండుటయు— ఇవి కష్టకారణములని.

లివర్పూలులోవలెనే మొత్తము ౨౦ బ్రిటిషు పట్టణములలో యుద్ధనౌకల నిర్మాణానికై కావలసినచందాల వసూలుచేయుటకై విరాళములు నవంబరు ౧౫వ తేదిన ప్రారంభించబడినవి. స్వాన్సీ యాపట్టణమునుండి ౧౨౫౦౦౦౦ పౌనులు సంపాదించి ఒక క్రూయిజరు నిర్మించజాలుచున్నారు. కెన్సింగ్టన్ పట్టణమునుండి ౧౨౦౦౦౦ పౌనులు సంపాదించి మరొక క్రూయిజరు నిర్మించజాలుచున్నారు. ద్యూక్ బెరీపట్టణమునుండు ౫ లక్షల పౌనులను సంపాదించ దలచగా ౫ లక్షల పౌనుట లభించినవి, ఇట్లే ఇతర పట్టణములయందును ఉత్సాహవంతమైన ఫలితములు సిద్ధించినవి.

ఆర్కు–రాయల్ నౌకతోపాటు ఆ నౌకయందలి నావికులు తమ ప్రియబంధువుల కిచ్చుటకై పెట్టుకొనియున్న ౧౦౦౦౦ పౌనుల క్రిస్మస్ బహుమతులు, వారల మూటముల్లెలు సముద్రముపాలైనవి. అనేకమునిగినవార్త తెలిసినవెంటనే ఆ సేకములైన బ్రిటిషుఓడలును విమానాలును జర్మను జలాంతర్గామిని వెదకుటకై జిబ్రాల్టరునుండి పంపించబడినవి.

మొత్తముమీద ఈ నౌకాప్రమాదములో ఒకరు చచ్చిరి. ఒక్కరికి గొప్ప గాయములైనవి— అని నవంబరు ౧౪వ తేది ప్రకటించినారు.

సర్పము స్తన్యపానముచేయుట

బెంగాల్ రాష్ట్రమందు ముక్తాగాచాపట్టణమందు జమినిరాంతదానుఅను అయనయొక్క వివాహితయగు స్తన్యములపై ప్రొద్దున లేచిచూచునప్పటికి ఏవో అస్పష్టమైనగుర్తులు ఉంటుండెను. అందువల్ల ఆయువతిలోల్లిదండ్రులు వ్యథపడుచుండిరి. ఒకనాటిరాత్రి ఆలికి లేక లేయగా అందరును లేచిచూచునప్పటికి ఆబాలకాళ్ళకుచుట్టుకొని స్తనములపై ఒకసర్పముకనిపించెను. అందరును లేకలువేయునప్పటికి ఆసర్పము మెల్లదిగా వెళ్ళిపోయెను.

గీతాజయంతి

హైద్రాబాదునగర సనాతనధర్మ సభవారు గీతాజయంతిని ఈమార్గశిర ౧౧ లు ౨౯ శనివారమునకు తేకంబజారు మైదానంలో చేయుచున్నారు. అందరును ఆ దుచేరవలయును.

శ్రీరాజరాజేశ్వరివారి సుమతి

శ్రీరాజరాజేశ్వరి పిక్చర్సువారు తమరెండవ తెలుగు చిత్రమగు సుమతిని తెమినీసూడియోనందు ౧౮వ నవంబరు ౧౯౪౧ తేదిన ౧౨–౩౦ గంటలకు మొదలుపెట్టినారు. తమిళ తెలుగు డైరెక్టరులు పేర్లు పేర్కొనగా, తారలు వార్తాపత్రికావిలేఖకులు స్టూడియోల ప్రొప్రైటర్లు ప్రొడ్యూసర్లు, డిస్ట్రిబ్యూటర్లు మరియునగర సందలి ప్రసిద్ధపురుషులు ౫౦౦ మందికిపైగా విచ్చేసిరి.

పూజతో సభఆరంభింపబడినది. తదుపరి శ్రీ రాజరాజేశ్వరి అమ్మవారికి సుమతిలోని నాయకానాయకులగు శ్రీమతి శ్రీకణ్ణాంబ, సి.యస్.ఆర్. ఆంజనేయులుగార్లచే ప్రార్థనలు సలుపబడినవి, డైరెక్టరుగారగు శ్రీ శ్రీ. నాగభూషణంగారు ఉపన్యసిస్తూ ఫిలింభాగస్థుడు డిస్ట్రిబ్యూటరులగు శ్రీ శ్రీ పి.వి. శేషయ్యగారిని రాజ్ఞమునకు పానభూమిని తెలిపిరి.

తదుపరి మానేజిమెంటు భాగస్థుడగు శ్రీ పి–శ్రీరాములుచెట్టి గారు జెమినీస్టూడియో ప్రోప్రయిటరగు "వాసన్" గారికి పూలదండ వైచి కెమిరాను మొదలుపెట్టుమని కోరిరి. స్టూడియో మేనేజిమెంటువారు, 'పేర్లు పేర్కొనబడని' పరస్పతిటాకీస్ లిమిటెడు (డిస్ట్రిబ్యూటరులు) వారలకుకూడ మాలవేయబడెను. ఏకధారగా వర్షముకురియుచున్నను, అనేక నాలుగుకొని ఈశుద్ధసమయమునకు వచ్చినట్టి అతిథులందరికి కృతజ్ఞతాస్వాదనములతో సభముగింపబడెను.

గోలకొండవాచకములు

(అవసరాల అనంతమూర్తి)

ఈమధ్య మాపిల్లలకు గోలకొండవాచకములు కావలసి సికిందరాబాదులోని వేంకటరామ కంపెనీకి వెళ్లితిని. సికిందరాబాదులో ఉపయోగమునిమిత్తం ఒకసెట్టును, నిజాంరాష్ట్రపాఠశాలలలో ఉపయోగించేనిమిత్తంఇంకొకసెట్టును కలవనివారుచెప్పిరి. ఈరెండుసెట్టులలో ఏమి భేదమున్నదో చూడవలెనని రెండుసెట్టులనుకొని పరీక్షించితిని. నాకుకనుపించినభేదములను ఈక్రింద వివరించుచున్నాము.

మొదటివాచకము.

సికిందరాబాదుప్రతి.

1. వెండితోగిన్నెలుచేయుదురు 2. ఇత్తడితో పాత్రలుచేయుదురు 3. తమలపాకులు కాడలు కట్టిఅమ్ముదురు 4. మూత్యములకోవ 5. కానుల పేరు 6 గేదె 7. పసులవాడు 8. పిల్లా! 9. గురువారము

హైద్రాబాదుప్రతి.

1 వెండితో తళ్లెలుచేయుదురు2ఇత్తడితోబాసాములుచేయుదురు3తమలపాకులు కట్టలుకట్టిఅమ్ముదురు4ముత్యములదండ5కానులదండ6బర్రె7పసులపోరడు 8 పోరీ! 9 బేస్తవారము

ఇటువంటికేమార్పులు కనుపించుచున్నవి. హైద్రాబాదుప్రతిలో రెడుమూడు అధికపాఠములు కనుపించినవి, "ఎలుక-పాము"అనే అధికపాఠములోను, "తేనెబొట్టు"అను అధికపాఠములోను గ్రామ్యపదములు మిక్కుటముగానున్నవి.

రెండవవాచకము.

సికిందరాబాదుప్రతి,

1. తేగకు 2, తొందరగ 3. గడ్డిపోచలు 4. అవులేగ 5. విడిచిపెట్టెను 6. మిఠాయిఅంగడి 7 పళ్లెము 8. ఇంద్రసేనప్ప

హైదరాబాదుప్రతి.

1 దూడకు2బిరాన3గడ్డిపరకలు4అవుదూడ5విడిచి పుచ్చెను 6 మిఠాయిదుకాణము 7 తాంబాళము సింగిణి 8

మూడవవాచకము.

సికిందరాబాదుప్రతి.

1 మనదేశము 2 హైదరాబాదుసంస్థానము 3 పాఠశాలలు

హైద్రాబాదుప్రతి

1 మనరాజ్యము2హైదరాబాదురాజ్యము3విద్యాలయములు

ఈవిధముగా ప్రతివాచకములోను ఏవోకొన్ని మార్పులు కనబడుచున్నవి. ఈమార్పుల సమంజసత్వము పత్రికాపాఠకులే చూచుకొనవచ్చును. ఏదోనియమముగా మార్పుచేయుటయే ప్రధానముగా ఉద్దేశించినట్లు కనబడినది. పెక్కుమార్పులలో గ్రామ్యపదములు, మాండలికములు కనుపించినవి

ఇక హైద్రాబాదుప్రతిలో అధికముగానున్న విషయములను కొన్నిటిని ఉదాహరించుచున్నాను

రెండవవాచకము:-సూర్యునిచుట్టుభూమితోపాటుతక్కిన ఎనిమిదిగ్రహములు తిరుగుచు ఉండును. (సూర్యుడు, భూమి క ఎనిమిది గ్రహములు ఎచ్చటనుండివచ్చెను?

మూడవవాచకము:- బసవేశ్వరుడుపండితారాధ్యుడుఇచ్చటనే జన్మించిరి. (ఇదిచారిత్రకమా!)

2 జామేనుసీదు (మక్కామసీదు) (ఇవిరెండును ఒకటియేనా?)

నాల్గవవాచకము:- నిజాముల్ ముల్కు దక్కన్ సుబేదారు (ఈ ఎందుకు)

ఐదవవాచకము:- మహాఘనతవహించిన అసఫిజాహీరాజ్యమునకు (ఈబిరుదు మనప్రభువుగారికా లేక అసఫిజాహీరాజ్యమునకా?)

2. సిరిసంపదలయందును మహాఘనతయందును హైదరాబాదు భారతదేశమున మహానగరములలో మొదటిదిగా బరిగణింపబడుచున్నది. (కలకత్తాబొంబాయిల గతిఏమి)

3. నేడు మహాప్రతిభావంతులై మహాఘనతవహించిన మన అలాహజరతు మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్ (పధీవరేణ్యులు ధర్మసింహాసనమెక్కియున్న పవిత్రస్థానము. ఈవాక్యము "భూచా"తప్పకుండా మూడవతరగతి భూగోళపుస్తకములోనుంగ్రహింపబడినది)

4. శ్రీచారుచర్య-ఓ. న. (శ్రీ ఎందుకు. ఈపద్యములు మిక్కిలి పేలవముగ కొన్నిచోట్ల అపభ్రంశములుగనున్నవి ఈ ఓ-న గారు ఎవరు? ఇంతకంటె మంచిపద్యములు దొరకలేదా?

సికిందరాబాదు హైదరాబాదు ప్రతులను పోల్చినప్పుడు గ్రంథపరిమాణములో ఈక్రింది భేదములున్నవి.

సికిందరాబాదుప్రతి,	హైదరాబాదుప్రతి
రెండవ 92 పేజీలు	84 పేజీలు
మూడవ 114	97
నాల్గవ 138	111
ఐదవ 155	124

గోలకొండవాచకములు మొదట ముద్రింపబడినప్రతులనుకూడా జూచుట తటస్థించినది. సికిందరాబాదుప్రతులు మొదటిముద్రణమునకు ఇంచుమించుగా సరిగానున్నవి. మొదటిముద్రణ ప్రతులలోనున్న కొన్నిముఖ్యపాఠములు హైదరాబాదుప్రతులలో తొలగింపబడినవి.

ఉదా:- రబ్బరు, గుజ్జము, కాగుడుమూతలు, మామిడిచెట్టు గడియారము (ఆత్మకథ)బసవేశ్వరుడు, సీసెనాలు, వీరేశలింగంపంతులు, కవిచక్రవర్తి కాళిదాసు, పరపతిసంఘములు, వీరబలుడు, అరణ్యములు, పర్వతములు,లక్కపరిశ్రమ విజయనగరము తిక్కనసోమయాజి చీరాలేశము,పైపాఠములలో పెక్కులువిద్యార్థులకుముఖ్యమైనవి. పరపతిసంఘములనుగురించి పాఠములుండవలెనని విద్యాశాఖవారు నిర్బంధించుదురు, విజ్ఞానబోధకములను ఆంధ్రమహాపురుషులనుగూర్చినవియును పాఠములను తొలగించవలసిన కారణము లేమో?

పైగ్నవిషయములను పరిశీలించినప్పుడు ఈ మార్పులకు ఏదోప్రత్యేక కారణమున్నట్లు కనుపించుచున్నది. గ్రంథకర్తలుగాని, ప్రకాశకులుగాని, ప్రభుత్వ వారుగాని ఈరహస్యమును బైలుపెట్టుదురా?

శ్రీరామానుజాచార్యులు ఆంధ్రులు కారు

"శ్రీరామానుజాచార్యులు ఆంధ్రులు"అను శీర్షికతో గోలకొండపత్రికయందు వెలువడిన వ్యాసమునుచూచినవారిపై రామానుజాచార్యులాంధ్రులాయని వ్రాసిపుంటిని అంతుకు శ్రీ-ఉ-వే-శ్రీమాన్ గో- రమాకాంతాచార్యులవారు నా వ్యాసమును విమర్శించుచు, శ్రీరామానుజాచార్యులు ఆంధ్రులేయనియు ఆరవదేశమున బ్రాహ్మణులే గాక చండాలపర్యంతము ద్రావిడులేయనియు ఇట్లువ్రాసినవిమర్శన వ్యాసము వృషసంక్రాంతి ౧౫ సోమవారం గోలకొండపత్రికయందు ప్రకటించబడినది. దానికినాకుతోచినరీతిగా సమాధానముబ్రాయుచున్నాను, సమబుద్ధితో సారము గహించగలరనిమనవి.

శ్రీ గో- రమాకాంతాచార్యులవారి ఉపవ్యాసమునుచూడలేదు, గోలకొండ పత్రికయందు ప్రకటించబడినంతవరకే తెలియును.

ఐతిహాసికదృష్టిచే శ్రీరామానుజాచార్యులు ఆంధ్రులని నిరూపించితినని సెలవిచ్చినారు ఐతిహాసికదృష్టి యనగా నెట్టిది?

శ్రీభాష్యమును తిరుమల శ్రీనివాసమూర్తికి కృతియిచ్చినారని నేనువ్రాసిన వ్యాసమునందు లేదు-

శ్రీరామానుజులవారు ద్రావిడులుగానందునే ద్రావిడప్రబంధములు పాడించలేదనివ్రాసినవానికి సంస్కృతమున గద్యత్రయాదులు సాధించినంతమాత్రమున ద్రావిడత్వమునకు హానిగలుగదనివ్రాసినాను. "సంస్కృతస్యయథాసంతి ద్రావిడస్యాపిభూతశే"యను ప్రమాణము యామునాచార్యుల పు ఉభయవేదాంత ప్రవర్తకులందరికి ద్రావిడసంస్కృతములుసమానమే, ద్రావిడులుమాత్రమేకాభిమానమువలన ద్రావిడభాషకాధిక్యతకల్పింతురనుమాట తటస్థించదు.

శ్రీరామానుజాచార్యులవారు ద్రావిడులని క్రొత్తగాననుటలేదు- గురుపరంపరాప్రాప్తమగు మాటయే"ద్రావిడేషువిశేషేణప్రభవిష్యంతమూరయః తిగ్మదండమండితో దేవోమునిఃప్రాదుర్భవిష్యతి"యని ద్రావిడదేశంబున శ్రీరామానుజులవారవతరించినటుల పెక్కు ప్రమాణములున్నవి విన్నవారికానుట భగవద్రామానుజాచార్యులాంధ్రులాయనివ్రాయుట విమర్శకాచార్యులవారి కొరకు మామునకుకొరకైనది ద్రావిడదేశంబుననున్న బ్రాహ్మణులాదిగా చండాలపర్యంతము ద్రావిడులే యని తలనముగానిరసించుట కడువిచారముగానున్నది.

శ్రీరామానుజులవారిపూర్వులు, కృష్ణా-గోదావరి- గుంటూరునెల్లూరుజిల్లాలప్రాంతమునుండి దక్షిణముగా వలసపోయినారనివ్రాసినారు ప్రమాణమున్న విశ్వసించవచ్చును-

ద్రావిడదేశమునుండి ఆంధ్రదేశమునకువచ్చిన ఆరవశ్రీవైష్ణవులు కొందరు ఆంధ్రదేశమందుండియు, ఏదోవిధముగా అరవసంబంధముండుటచే తెనుగుగడ్డయందుబుట్టిన శ్రీవైష్ణవులకంటె తామెక్కువయని చాటుచాటున చెప్పుకొనెదరని వ్రాసినారు- చాటుమాటలు చాటుమాటలే. చాటుమాటలు ఆచార్యులవారి కెటులదెలిసియుండును. అప్రత్యక్షమగుదానినెరుగు విద్యావిశేషమేదైనయుండవచ్చును. రామానుజీయ శ్రీవైష్ణవులందరు గౌరవనీయులేయని, ద్రావిడులెనదరు- ద్రావిడులైనను ఆంధ్రులైనను భగవద్రామానుజ సంబంధులందరుపూజనీయులే-కాగనువారెవరు? బ్రాహ్మణత్వ వైష్ణవత్వమున్న దేశముల వారికొకటైనను వారివారి ఆచారములవలన ద్రావిడులు, ఆంధ్రులు- ఉత్తరదేశీయులను భేదమేదేశమునందున్నను తెలియుచున్నది-

శ్రీరామానుజాచార్యులాంధ్రులు. ఆంధ్రులా? ఆంధ్రులే, యనువిచారమింతటితో ముగించి యథాపూర్వముగా భక్తివిశ్వాసము లుండుటయే స్వరూపానురూపము-

ఇట్లు
తిరుమలనల్లాన్ చక్రవర్తి వెంకట
వరదాచార్యులు

ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తు ౧౧వ సమావేశము

"కవితాకళానిధి" శ్రీబలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవిగారికి షష్టిపూర్తి సన్మానోత్సవం

రాబోవుడిసెంబరు ౨౮, ౨౯, ౩౦, తేదీలలో జరుగబోవు ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తు ౧౧వ సమావేశముసందర్భమున హరిశ్చంద్ర, బుద్ధిమతీవిలాసాద్యనేకనాటక గ్రంథకర్తలును, స్వయముగ పేరుమిగిలినసటులును, కవితాకళానిధి బిరుదాంకితులును, అగు శ్రీబలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవిగారికి షష్టిపూర్తి సన్మానోత్సవము జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది.

ఈసన్మానాన్ని తగురీతిగజరపడానికి సుప్రసిద్ధ సినిమాడైరక్టర్లగు శ్రీసి-పుల్లయ్యగారి ఆధ్యక్షతను, శ్రీబందా కనకలింగేశ్వరరావుగారు అంక కామేశ్వరరావుగారు, భాగవతుల సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు, గిడుగుసీతాపతిగారు, పింజమూర్తి, రంగాచారిగారు, బొమ్మలగడ్డ సత్యనారాయణమూర్తిగార్లతో ఒకఉపసంఘము ఏర్పడినసన్మానసంఘంవారు ఉత్సాహంగాపనిచేస్తున్నారు

శ్రీకవితాకళానిధిగారియెడల భక్తిగౌరవాభిమానములుగల ఆంధ్రమహాశయులకు అందరకు యీయుత్సవంలో అవకాశం లభింపజేయబడుతుంది. అట్టివారుఅభిమానపురస్సరముగా పంపదలచుకొన్నపద్యాలుగాని, పారితోషికాలుగాని తదితరవిరాళములుగాని! కార్యదర్శి ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తు ౧/౧౦ నల్లమ్మ మొదలి లేన్ రాయపేట మద్రాసుకుపంపినయెడల సన్మానసందర్భమున శ్రీలక్ష్మీకాంతకవిగారికి అవితం అందజేయబడతాయి. ఆంధ్రమహాశయులందరూ యీఉత్సవంలోపాల్గొంటూరని ఆశిస్తాను.

కొత్తపల్లిలక్ష్మయ్య
కార్యదర్శి

చిరుతపులి భయము

లక్ష్మీపురము, ౯-౨-౧౩౫౧ ఫ.

ఈ గ్రామము నిరిసిల్లకు అతిసమీపమునగలదు. ఈ గ్రామసమీపమున పెద్దపెద్దగట్లు గలవు- ఈ గట్లలో పెక్కు- అడవిమృగములుగలవు- అందులో రైతులకునష్టము, కష్టముకలిగించే ఎలుగుబంట్లు, తోడేళ్లు, చిరుతపులులుగూడ ఈగట్లలో గలవు-ఎలుగుబంట్లు ఎల్లప్పుడు ప్రయాణీకులను భయకంపితులుగ జేయుచునేయున్నవి- తోడేళ్లు మందపైబడి, గొర్లను, మేకలను చంపి తినుచునేయున్నవి.

మొన్న మాగ్రామనివాసిఅగు ఒకబీదరైతుయొక్క- ఏబదిరూపాయీల విలువగల ఎద్దును చిరుతపులి చంపితినెను-పాపమీరైతు మొన్నటివరకు తండ్రి చేసినఋణము తీర్చితీర్చి రెండెడ్లు కొని వ్యవసాయము సాగించుకొనెను. ఈరైతు వునాసపైనవల్ల నిరాశ జెంది, మిరపతోటలమీదనైన సాహుకారి బాకీ చెల్లించెదనని ఆశపడుచుండగా మోటనడిపే ఎద్దును పులితినివేసెను-గతవత్సరము మాఆవులు దామెరమీద యుండగా ఒకదూడను ఇదేపులి చంపితినెను.

ఎల్లప్పుడు రైతులపశువులను ఈపులిచంపుచు తినుచుండును. ఈచిరుతపులివల్ల రైతులకు ప్రాణధననష్టము వాటిల్లుచున్నది. ఎవరైనా ఈపులి వేటకైవచ్చిన చో చాలసహాయముచేయగలను- నా రైతుసోదరులందరు సహాయముచేయగలరు_వేటలో రుచిగలఅధికారులు అతిశీఘ్రముగా ఏతెంచి మాసహాయముగైకొని వారియభిమతము పూర్తిచేసుకొని మాకష్టములను బాపెదరుగాక!

యస్, భూపతిరెడ్డి రైతు.

వైదిక ధర్మప్రచారము

[స్వ.వి.] సదాశివపేట, నవంబరు౧౧

తేదిలో సదాశివపేట ఆర్యసమాజమువారి పక్షమున బన్సీలాల్ వ్యాసు పండితులవారు జాతరసమయములో మంగళవారంరాత్రి ౯గంట లనుండి యక్షిణీదీపముద్వారా వీరులమహాపకారములు వీరులచరిత్రలుచూపించి భజనోపదేశములు గావించిరి-వచ్చినజనము సుమారు ౧౫౦౦మంది. స్థానికులగు రాజాశివజ రావుగారు తమ దేవాలయములోనే స్థానమిచ్చి పండితులవారికి అకర సత్కారములు గావించిరి.

బన్సీలాలువ్యాసుగారు సదాశివపేటకు ౧౩ నవంబరుఉదయము వెంచేసి అనాడురాత్రి పండితులవారు బజారులోఉండిన శిరిపురంవారి బాడాలో తమభజనోపదేశములను యక్షిణీదీపముద్వారా చిత్రపటములు చూపించిరి. మరుసటిదినము అట్లే ప్రచారముగావించిరి.

ప్రచారమునకు రామమందిరంలో స్థానములేదు

ఇక్కడి ఆర్యసమాజమంత్రిగారు యక్షిణీదీపముద్వారా వైదికధర్మప్రచారము రామమందిరములోగావింపవలెనని ఏర్పాటుచేసి గ్రామములో సర్వులకు తెలిపిరి. అట్లే సనాతనధర్మ ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీమాదిశెట్టివీరయ్యగుప్తగారికిని తెల్పిరి-సరేయని శ్రీవారుసమ్మతించి అస్పృశ్యులకొరకుఎట్లుఅనిఅడిగిరి_అట్టిశంకకుమంత్రిగారు సమాధానముచెప్పి వారినిరాకుండచేసెదమనిరి_అట్లాయినసరేయనిరి. రాత్రి౯గంటలకుఏర్పాటుచేయబడియుండెను. ౮౺ గంటలకు సనాతనధర్మసభా కార్యదర్శిబచ్చువెంకటేశ్వరగుప్తగారు దగ్గరకూర్చుండిన ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీమాదిశెట్టివీరయ్యగారు సమాజమంత్రినిపిలిచి ఉక్తపండితులవారి ప్రచారము రామమందిరములో కూడదని సెలవిచ్చిరి. అందుకుమంత్రిగారు "ఏమండీ అసలు సమయములో ఇట్లువిఘ్నముచేయుదురా, కారణమేమియనియడిగిరి. "కారణమేమీలేదు. కారణమడుగపనిలేదు, తమకుమాత్రం తావొసగబడ" దని స్పష్టంగాచెప్పిరి_అందుకు మంత్రిగారు సరేయనివెళ్లిరి మంత్రివారు బజారులోవుండిన శిరిపురంవారిబాడాలో సభచేసిరి.

ఖమ్మంమెట్టు కమ్మవిద్యార్థి వసతిగృహము

(ఒకవిలేఖరి)

ఈనెల ౧౩వతేదీని, విద్యాశాఖప్రత్యేకతనిఖీ-ఆఫీసర్ గారగు శ్రీఅలీఅక్బరుగారు, ఖమ్మంమెట్టు హైస్కూలుతనిఖీకైవిచ్చేసిన సందర్భమున, ఇచ్చటికమ్మవిద్యార్థివసతిగృహమునకు దయచేసి, వసతిగృహనిర్మాణనిర్వహణములనుగూర్చి మెక్కలిగప్రశంసించిరి-

అలంపూరు తాలూకా రైతుల మొర

ఎన్నడులేని క్షామం

(ఈక్రిందివార్తను అలంపూరు తాలూకాలోని రైతులు ౭౫ మందిసంతకములు ఆగస్తములు చేసి మాకు ప్రకటనార్థము పంపియున్నారు- గో_ప)

మొత్తం హైద్రాబాదురాష్ట్రములో అలంపూరుతాలూకాయే చిన్న తాలూకా కాని అంతపన్నిచ్చే తాలూకా యింకొకటిలేదు. ఈతాలూకారైతుల విశేషమేమనగా నేటివరకెన్నడున్నూ ఏగ్రామరైతులుకూడా పన్నులబకాయిపడలేదు. కిస్తులు అన్యతాలూకాలలో ౧౫ వతేదివరకుకూడా సరిగావసూలుకాకుంటే మాతాలూకాలో ౫ వతేదీవరకేబాకీశేషం డావసూలుఅయిపోతుంది.ఇంకోవిశేషమేమంటే మాతాలూకాభూముల హైసీయతునకుమించి పన్నుఅధికారముచూపినారు- మాభూములతో కర్నూలుజిల్లాభూములు ౫ గ్రామములలోకలిసియున్నవి- మానంబర్లప్రక్కనఉండే పైయిరుగ్రామములలోని భూములపన్ను సగటుపై ఎకరా ౧౨ అణాలుంటే మానంబర్లకు ౧-౮-౦ రూ॥ పన్నుతగిలించినారు. మరియితరగ్రామాలలో మూడుమూడున్నర నాలుగురూపాయలవరకుకూడా ఒక్కొక్క ఎకరాపైపన్నులను చూపినారు- ఇట్టితాలూకాలోఈయేడుకష్టమంటాగా సంభవించినది_ అలంపూరుగ్రామముజిల్లాపురము పుట్లూరు కోనేరుబంటిర_౫గ్రామాలలో సగము పునాసపంటపండినవి- మిగతాగ్రామాలలో ఆ అణాలుకూడాపండలేదు- పసులకు మేతలకకూడా తగినంతగడ్డికూడపండలేదు- చొప్పకూడ ఏమిన్నిలేదు- భూములెచ్చలుకూడ మంచిపదును కాలేదు- రబ్బీవిత్తనంకేస్తే మల్లీవర్షమేలేదు- మొలకలు వాడుబట్టుచున్నవి- ఇకమీద ఒకటిరెండువానలుపడిన రబ్బీపండుతు రబ్బీకథరబ్బీపన్నులకుముందు తెలుస్తుందికాని పునాసలో రైతులకష్టంపోయెను. విత్తనంనష్టమయ్యెను. ఈతాలూకాలో జీతగాండ్రజీతాలు చాలాయెక్కువ. వ్యవహారమంతయు కల్లాయలోనే- ప్రక్కనవుండే దేవరప్పర్తి, సాలమూరుతాలూకాలలో ఇచ్చేజీతాలకంటె రెండంతలజీతాలు ఇచ్చుచున్నారు- కూలీలుకూడా రెండంతలకూలీలు. ఈవిధంగాఖర్చు లెక్కువ అదాయమేమిన్ని లేకపోయెను. ఎన్నడును మాఫీలుఅడుగని యీతాలూకా యీయేడుదేహీఅని అడుగవలసివచ్చినది- ప్రభుత్వమువారు ఏటేట తెలంగాణారైతులకు మాఫీలు ఇచ్చుచువచ్చినారు_ మాకట్టిఅనుగ్రహాలు ఇదివరలోఎన్నడును ఇచ్చియుండలేదు. కావున మేము వినయతతో దయామయులగు ప్రభుత్వమువారిని ఈసంవత్సరంమాకు పునాసపన్నులమాఫీ యివ్యవలెననిప్రార్థించుచున్నాము- మేముతకావీలుకూడాఅడుగలేము. ఎన్నడును సర్కారుఖజానాకు నష్టంచేయనట్టి యీబీదరైతులమొరను ప్రభుత్వంవారు ఆదరిస్తారని మాతాలూకాజిల్లాఅధికారులకు మాయందనుగ్రహముకలిగి మాపై సానుభూతిచూపింతురని ప్రార్థించుచున్నాము-

అలంపూరు తాలూకారైతులు.

వెట్టినిగురించి ప్రబోధము

ఆంధ్రమహాసభ ఆర్గనైజింగు సెక్రెటరీగారు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు.

"నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్ర మహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డిగారు హైద్రాబాదు జిల్లాసంఘకార్య కారిణిసభ్యులు కా॥ సేడ్ పయ్యదుతిలం, ఆంధ్రమహాసభ స్థాయిసంఘఆర్గనైజింగు సెక్రటరీవట్టికోట ఆళ్వారుస్వామిగార్లతో ౧౩దై ౧౩౫౧ సోమవారమునాడు తాండూరు (గుల్బర్గా) కు సమీపమునగల పెద్దేముల గ్రామవాసుల ఆహ్వానముపై వెళ్లిరి- ఈగ్రామములో నిప్రజాసేవకులు కొన్నాళ్లనుండి ఆంధ్రమహాసభవారి వెట్టిచాకిరీ పుస్తకముల ద్వారా గ్రామములందు ప్రచారముగావించిరి, తత్ఫలితముగ వేగారివారిలోకొంత చైతన్యముకలిగెను.ప్రతిఫలరహితముగ వెట్టిచేయనిరాకరించిరి,"

ఉచితము

ఇదివరలో 0-8-0 ధరగల

అఖండమాలా

భగవద్గీత

తాత్పర్య సహితము

వలయువారు 2 అణాల తపాలబిళ్ళలు దిగువఅడ్రసుకు పంపండి.

మేనేజరు

గోలకొండ పత్రిక హైద్రాబాదు ద.

గోలకొండపత్రిక

వృషనామ సం॥ర మార్గశిర శు॥ ౩
సోమవారము

విద్యా పద్మవ్యూహము

3

మన విద్యావిధానములో ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, కళాశాలా విద్యలను మూడుదర్జాలున్నవి. ఈమూడింటిలో ప్రాథమిక విద్యయందుతప్ప తక్కిన రెండింటిలో ఉర్దూకే ప్రాధాన్యత కలదు. ప్రాథమికవిద్యలోకూడా కొన్ని మార్పు లవసరమున్నవి. ఈ మూడింటిలో ముల్కీ-భాషలవారు తృప్తిపడునట్లుగాను, ఉర్దూ ఏవిధముగా వృద్ధిపొందుచున్నదో అదేవిధముగా ముల్కీ-భాషలును వృద్ధిపొందునట్లుగాను, ఉర్దూ కేవిధమగు ప్రభుత్వావలంబనమున్నదో అదేవిధముగా ముల్కీ-భాషలకును ప్రభుత్వావలంబన ముండునట్లుగాను ఒకవిధానమును అందరికీని తృప్తి కలిగించురీతిగా ఏర్పాటుచేయుటకు వీలులేదా? ప్రభుత్వము వారును హిందూ ముస్లిములలో విద్యావమస్యల నెరిగినవారును గట్టిప్రయత్నముచేసితే ఇది దుస్సాధ్యమైనదిగా ఉండజాలదు. ఇప్పుడు రాష్ట్రములోని విద్యాపద్ధతిని స్థూలముగా చర్చింతుము.

ప్రాథమికవిద్యలో అయిదు తరగతులున్నవి-ఒకటి బాలశిక్షయొక్క తరగతి. తక్కినవి నాలుగు తరగతులు. నాల్గవ తరగతితో ప్రాథమికవిద్య పూర్తియగును-ఈతరగతులలో "స్థానిక భాషలోనే విద్య చెప్పింపబడును. ఉర్దూ మాతృభాష కలవారికి ఉర్దూ చెప్పింపబడును. సాధారణముగా స్థానికభాషలోను ఉర్దూభాషలోను వేరువేరు తరగతులు ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఉండును." అని ప్రాథమిక పాఠశాలల విద్యాక్రమము (కరికులం) లో వ్రాసినారు-ఇదిమంచిపద్ధతి. దీనిలో మాకేమియును ఆక్షేపణములేదు- అల్పసంఖ్యాకులుగా ఉన్న ఉర్దూవారికి ప్రత్యేకమైనతరగతులను పెట్టుటలో మాకావంతయు ఆక్షేపణములేదు. అట్టిచో అధిక సంఖ్యాకులగు ముల్కీ-భాషలవారి బాలబాలికలకు తమతమ మాతృభాషలలోనే విద్యచెప్పించు విషయములో ఎవ్వరికిని ఆక్షేపణముండకూడదు.

అయితే ఓంనమశ్శివాయఅని మొదలుపెట్టినప్పటినుండియే చిక్కులు ప్రారంభముగుచున్నవి. ప్రైమరీవరకు చదివిన విద్యతోనే చాలించుకొని పోవువారికొరకు ఎక్కువతరగతిని అక్కడక్కడ ఏర్పాటు చేతుమన్నారు-అదినరికాదు. ప్రతిప్రైమరీతరగతిలోకూడ ఎక్కువతరగతి ఉండవలెను. నాల్గవతరగతి విద్యార్థులను నాల్గవ తరగతిచేరునప్పుడే విచారించవలెను-మీరు ముందు మాధ్యమిక తరగతులలో చదువనున్నారా? లేక ప్రైమరీతో చాలించుకొనువారా?" ప్రైమరీతో చాలించుకొనువారైన వారిని ఎక్కువతరగతిలోచేర్చి వారి మాతృభాషలోనే విద్య చెప్పించి పంపివేయవలెను-అటుకానివారి విషయములోనే యిక చిక్కు లుండును.

ప్రైమరీలో మాతృభాషలోనే విద్య నేర్చుకొన్న ముల్కీ-భాషలవారు మాధ్యమిక పాఠశాలలోని ౫వతరగతిని చేరగానే అచ్చట ముల్కీ-భాష నూయమగుచున్నది- అంతయు ఉర్దూలో ప్రారంభమగుచున్నది. మొదటి ఐదేండ్లు ఉర్దూలోనే చదివి ఉర్దూను మాతృభాషగా కలిగియున్న ఉర్దూబాలురతో పోటీగా ఉర్దూలోని అలిఫ్బేలైనా తెలియని ముల్కీ-భాషా బాలురు ఏమిచేయగలరు? దీనినిగమనించియే ప్రాథమిక తరగతులలో కొన్ని మార్పులు చేయవలసివచ్చినది. అదేమనగా బాలశిక్ష (ఇన్ ఫెంట్) ౧,౨తరగతులు చాలవరకు (as a rule) ఏకభాషాతరగతులుగా ఉండుననియు, ఇంగ్లీషు ౩వ తరగతిలో ప్రారంభమగుననియు వ్రాసినారు. రెండవ తరగతిలో మాతృభాష కాక ఒకఎక్కువభాష తీసుకొనితీరవలెను. అనగా ముల్కీ- భాషలవారు ఉర్దూను ౨వతరగతిలో ఎక్కువభాషగా నేర్చుకొనవలెను. ఉర్దూ మాతృభాష కలవారికిని ౨వతరగతిలో ఒక ఎక్కువభాష నేర్పాటుచేసినారు. వారు తెనుగు, మరాఠీ, కన్నడములలో, ఏదైనఒక భాషను నేర్చుకోవలెను. కానిముందు మాధ్యమిక తరగతులలో చేరదలచినవారికి ఫార్సీ భాషను తీసుకొనుటకు సెలవియ్యబడును. అంటే సాధారణముగా ముస్లిం బాలుడు ఫార్సీనే తీసికొని తమ ఉర్దూకు పుష్టిని కలిగించుకొందురు. దానివలన ఉర్దూబాలురపై భారమేమియునుండదు. ఇక ముల్కీ-భాషల బాలురు తమమాతృభాషను, ఓనమాలతరగతి, ఒకటవ తరగతిలో నేర్చుకొన్నతర్వాత రెండవ తరగతిలోనే అన్యభాషయగు ఉర్దూను నేర్చుకొనితీరవలెను. అంతేకాదు-మూడవతరగతికి వచ్చేవరకు ఇంగ్లీషునుకూడా మరొక అధికభాషగా తీసుకొనితీరవలెను. ఈవిధముగా మూడవతరగతిలోని ముల్కీ-భాషా బాలురు ద్విభాషీలుకాక త్రిభాషీలు అగుచున్నారు.

ఇక మాధ్యమిక పాఠశాలలనుగురించి తెలుసుకొందము. మాధ్యమిక పాఠశాలలలో అయిదునుండి ఎనిమిదవతరగతివరకు నాలుగు తరగతులుండును. వానిని లోయర్ సెకండరీ పాఠశాలలందురు. మరియు హైయర్ సెకండరీపాఠశాలలలో ౯,౧౦,౧౧ అను మూడుతరగతులుండును.దానితో ఉన్నతవిద్యపూర్తి అగును.

లోయర్ సెకండరీలో విద్యఅంతయు ఉర్దూలో చెప్పింపబడును- బాలికలకు ఉర్దూలో కాని లేక ముల్కీ-భాషలలో కాని చదువుచెప్పింపబడును. ముల్కీ- భాషలలో అయితే ఉర్దూను స్వంతద్వితీయ భాషగా చెప్పించితీరవలెను. హైయర్ సెకండరీలో బాలికలకు బాలురకును అందరికిని కేవలము ఉర్దూలోనే విద్య చెప్పింపబడును. ఉర్దూకే ప్రాధాన్యత ఉండుట చేత లోయర్ నుండి హైయర్ కు వెళ్లు బాలురకు ఇంగ్లీషు సహజముగా బాగా రాకుండాఉండును. అందుచేత ప్రత్యేకం ఇంగ్లీషుకొరకుగాను లోయర్ తర్వాతఒక ఏడాదిపాటు విద్యచెప్పించి అందులోకడతేరినవారిని హైయర్ లోతీసుకొందురట.

లోయర్ లో వారానికి ౨౨ గంటల కాలములో చదువు చెప్పింతురు. అందు ౬ గంటలకాలములో ఇంగ్లీషును, ౫గంటలకాలములో ఒక ముల్కీ-భాషను లేక అరబీ, ఫార్సీ, సంస్కృత భాషలలో ఒక భాషనుగాగాని నేర్పింతురు. మిగత ౧౧ గంటలకాలములో ఉర్దూలో పాఠముల నేర్పింతురు. ముల్కీ-లేక ప్రాచీనభాషలకు ఏర్పాటుచేసిన ౫గంటలకాలము చాలతక్కువ. పైగా ఈభాషలలో పరీక్ష అన్నమాటలేదు. బాలురు పరీక్షలేని పాఠాలను ఎంత ముద్దుగా చదువుదురో అది అనుభవైకవేద్యము. ఈ ప్రణాళిక పట్టణాలలోని బళ్లలోవర్తించును. పల్లెలలోనిబళ్లలో కించిద్భేదమున్నది-దీనిని బట్టి ముల్కీ-భాషలకు లోయర్ తరగతులలో స్థానములేదని తెలియరాగలదు.

ప్రైమరీలో అంతయు మాతృభాషలోనే విద్యచెప్పించుటకు అవకాశాలులేవని రెండవ తరగతిలో ఉర్దూ, మూడవ తరగతిలో ఇంగ్లీషు ప్రవేశపెట్టుట వలన స్పష్టమగుచున్నది. మరి క్రిందితరగతులలో ద్వితీయభాషగా ఉర్దూను ఇంగ్లీషును చదివినవారు లోయర్ లో తటాలున ౧౧గంటల ఉర్దూను చదువుచు ఉర్దూ మాతృభాషకలవారితోపాటు చదువుట మానవబాలురకు సాధ్యమగుపనికాదు. ముల్కీ-భాషలవారికి ఉర్దూ ఇంగ్లీషు అను అధికభాషల భారమున్నది. ఆ భారమును ౧౧ గంటల వరకు ప్రతివారము మోయవలెను. ఉర్దూవారికి ఒక ఇంగ్లీషుభారము మాత్రమే యున్నది. ఆ భారమును వారములో ౬గంటలకాలము మాత్రమే మోయవలెను- మరి ప్రైమరీ తర్వాత ఇంచుమించు ముల్కీ- భాషలకు స్థానమే లేకపోయెను- ఈవిధానము కొద్దిమార్పులతో బాలికలకునువిధించబడియున్నది. ఇదిమరింతకష్టమైనభారమైపోవుచున్నది.

ఇటీవల లోయర్ హైయర్ సెకండరీ బళ్ళన్నియు ఉర్దూ ప్రధానమైనబళ్ళుగానే మారిపోవునని ప్రభుత్వమువారు ఆజ్ఞాపించియున్నారు. ఈవిధానము హిందూ సమాజములును క్రైస్తవ సమాజములును- ఆక్షేపించియున్నవి-ఈ విధానమువలన కొన్నిఏండ్ల తర్వాత ఇంగ్లీషునకు నేయగుస్థాన ముండదు- నిజాము కాలేజీకి అప్పుడు అవసరముండదు- బయటి విద్యాపీఠములలో మన ఉర్దూ గ్రాజుయేట్లను తీసుకొందురోలేదో? మరియు బయటికళాశాలలలో మన ఉర్దూ హైయర్ సెకండరీ విద్యార్థులను తీసుకొను నమ్మకముండదు. సహజముగా మన ఉస్మానియా విద్యార్థులు ఇంగ్లీషులో చాలా బలహీనులగుదురు- బలహీనులైతే చింతలేదుకాని ముల్కీ- భాషలవారు తుదకు తమ ముల్కీ-భాషలలో ఏవిధమగు ప్రాథమిక పాండిత్యమును లేనివారై తమ భాషాసోదరుల నుదరించజాలనివారై యుందురు- మరి ముల్కీ-భాషలవారికి ఉర్దూఅయినను బాగాపట్టునా అంటే అదియునులేదు- ప్రైమరీలో ఏకొద్దిరోజో ఉర్దునేర్చి సెకండరీబళ్లలో ఉర్దూను ఇంగ్లీషును నేర్చువారికి పునాదియే సరిగాలేనందున ఉర్దూ మాతృభాష కలవారితో ఎన్నటికిని పోటీచేయుజాలరు అందుచేత పెద్దఉద్యోగాలు వారికిలభించుట దుర్ఘటము- ఉర్దూ భాషాసేవకూడా చేయజాలరు- ఇట్టివారికి "రెంటికిచెడ్డిన రేవడలు"

అయి విమర్శించు చేయవచ్చును కాని మరి మెట్లుంటే బాగుంటుంద?

అనావృష్టిబాధలు

వర్షములు లేకపోవుటవల్ల రైతులకుకలుగుచున్న బాధలనుగురించివార్తలింకనువచ్చుచునేయున్నవి.

మెదకుజిల్లాలో అందోలుతాలూకాలో ఆరుద్రకార్తెలో కొద్దిముసురువృష్టి. మఖకార్తెఅంతమువరకు బొత్తిగావానలులేవు- పుబ్బకార్తెలో అందోల్ పట్టి, ఉత్తమార్ పట్టీలకుచేరిన కొన్ని గ్రామాలకుమాత్రమే వర్షము. అందువల్ల తాలూకాకంతటికిని పాలికభాగము మాత్రమువట్టిసేద్యమైనది- తక్కువభాగమువడావ. పచ్చజొన్నపంట మంచిగ పలించినది కాని, పెసర మినుములు, మిరపమున్న గునవి ఫలించనేలేదు. సేయనిగ భూమిలోనే ఉండిపోయినది- రబీఎత్తుగా నాల్గవవంతు మొలకలెత్తినది. ఇక ముందువర్షము కురిసినచో అదైననుఫలించును. బావులలోను ఊటలలోను నీరులేకలేదు బావులభూములలో ఖుష్కీ-సేద్యముచేసిరి- అప్పుడే త్రాగుటకు మంచినీరుదొరుకుటలేదు- పశువులకు ఇపుడు మేతదొరుకుచున్నను- తిరిగిమేతవచ్చునరకు ఏదిసరిపోదు- రైతులకుకొద్దివడ్డీకి అప్పులుదొరుకక వారలు గోహిలాలకుంటేక్షలో పడుచున్నారు- ఫలించిన కొద్దిపంట అప్పులకూడుట్టకొనిపోయినది- పైగా మలేరియాబాధవచ్చినది- సర్కారీ పన్నులలో కట్టుటకు డబ్బులేదు-

నల్లగొండ జిల్లాలో జనగామతాలూకాలో రాజా శ్యామరాజబహద్దరు గారిజాగీరు ఇలాకాకు చెందినకొన్ని గ్రామములలోసకాల వర్షములేక పునాసపంటలుపండలేదు. సేదబావుల భూములలో కలదారములవరిపంట ఫలించినది. కానిఅందులోకొంత అప్పులకుపోగా తక్కినది సర్కారీ కిస్తులకుచాలదు. వర్తకులుధాన్యమునువిలువనీయకున్నందువల్ల ధరలువిపరీతముగనున్నవి. ఒక్కొక్కసారి ఇక్క డబ్బుముకొనుటకు లభించుటయేలేదు పశువులమేత ౩ మూరలప్రాటప్రమాణముగడ్డి రూ॥ ౧-౪-౦ అయినది. త్రాగుటకు నీరుముందుముందు కరువగునని భయము గానున్నది- కూలివారలకు ముందుపనులు దొరకజాలవు- ఇపుడువర్షము పడిన సెరిబ్బిపంటలుక.

కరీంనగరంజిల్లా సిరిసిల్లతాలూకాలోనికంఠిరావుపేటలో చెరువులు కుంటలుసరిగానిండక అబీపంటలుమాత్రముపండినవి. బీదజనలకుతిండి గుడ్డలేక అల్లాడుచున్నారు-

నల్లగొండతాలూకాలోని చిత్తలూరుచుట్టుపక్క-గ్రామాలలో తొలకరిలోసామాన్య వర్షముపడగాలిత్తనాలు చల్లిరికాని అక్కడనుండి చెలువాడిపోయినవి- పశువులకు మేతలేకపోయినది. బీదకూలిజనమునకు తిండిలేకపరగ్రామాలకు పోవుధాన్యప్రబంధ్లనులపిరి. అబీదపంటపై ఉత్తఇసుకలో పైర్లపాడవుకట్టించి . కాలువత్రవ్వి చేసినవార్లు కొంతరోగాలతోకూడ వష్టమైనగముప: టకొన్నిచోట్లతేలినది- తక్కువదిటీదు పునాసపైరులు వాడుముఖంపట్టినవి- సర్కారు కిస్తులనుకట్టుటకు కష్టమగుచున్నది-

---

ఎవరైనా అడుగవచ్చును! అట్లడిగిన బాధ్యులెవరును ఇంతవరకు కానరాలేదు- మరి మేము సూచించినవానికి విలువయేమి? వడ్లవాడు చేసిన కుర్చీ బల్లలలో తప్పులుపట్టవచ్చును తప్పులుపట్టువారికి వడ్లపని రావలసినపనిలేదు- కేవలము శుష్కవిమర్శనము కాక సహకారసూచనలు చేయుట అవసరము. ఆ పనినికూడా మరెప్పుడైనా చేయదలచినాము- కాని అంతలోగా మేముకోరునదేమనగా విద్యావంతులైన ప్రొఫెసర్లు, లెక్చరర్లు, విద్యాధికారులు, అనుభవముకల గ్రాజుయేట్లు ఈ పద్మవ్యూహపు చిక్కులను విడదీయుటకు అర్హులైనవారు- వారు శ్రద్ధతీసుకొని హిందూ ముసల్మానులకును, ఉర్దూ ముల్కీ-భాషలవారికిని, బాలబాలికలగు విద్యార్థులకును అందరికిని సంతృప్తిని, సంతోషమును కలిగించు ప్రణాళికను సిద్ధముచేయుదురుగాక, "అతిసర్వత్ర వర్జయేత్ "అను న్యాయమును దృష్టిలో నుంచుకొందురుగాక. రాష్ట్రములోని నాలుగు భాషలకును సమానగౌరవము, సౌలభ్యము, ఆదరము, అభివృద్ధికలుగు ఏర్పాట్లనుచేయుట ప్రభుత్వమువారికి ప్రధానమైయున్నది- విద్యావంతులు నిస్పృహులై స్తబ్ధులైఇట్టి అతిముఖ్య సమస్యను పరిష్కరించకుండా ఉండినచో మన రాష్ట్రాభివృద్ధి యెట్లు కాగలదు?

నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్ర మహాసభ-రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

ఆంధ్ర మహాసభ కార్యకారిణీ సభ పత్రిక ప్రకటన

౧౦-౧౧-౧౯౪౧వ. శనివారమునాటి, అధ్యక్ష మహాసభా కార్యకారిణీసభాసమావేశ సందర్భమున రాజ్యాంగ సంస్కరణములనుగురించి ఆంధ్ర మహాసభవైఖరి తెల్పుచు, ప్రకటించిన పత్రికాప్రకటనము:-

"౧౯౩౯వ సంవత్సరము ౧౯౩౯వ సం॥ నాడు ప్రకటింపబడిన రాజ్యాంగసంస్కరణములు అమలులోనికి తెచ్చుటలో జరుగుచున్న కాలయాపనకు కారణములను వ్యక్తపరచుచు ౨౪-౧౦-౧౯౪౧నాడు ప్రభుత్వముచే ప్రకటింపబడిన ప్రకటనను ఈసభవారు మిగుల శ్రద్ధతో గమనించిరి. ప్రభుత్వముచే నిర్దేశింపబడినసంస్కరణములు ఇంకను అమలులోనికిరాకపోయెనేయని నిరీక్షించుచున్న ఏ-ల్ప సంఖ్యాకులగు కొందరులకు అసంతృప్తి, అశాంతం గమునకలిగించుటకాకాని ప్రజాస్వామిక పునాదులపైన అభివృద్ధిదాయకమైన రాజ్యాంగసంస్కరణములను ఆపేక్షించుదేశీయులు, ప్రజాకార్యకర్తలు, ప్రజాసంస్థలలో ఎవ్వరికిని ఈనూతన ప్రకటనవల్ల విచారము విస్మయముగాని అశాంతముగాని కలుగలేదు.

ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటింపబడినఈరాజ్యాంగసంస్కరణములు -సంతృప్తికరముగాను నిరాశాజనకముగాను. దేశాభివృద్ధికిహానికరము గానున్నవి-ప్రజా స్వామిక సిద్ధాంతములకిందు స్థానములేకపోవుటయేగాక అట్టిసిద్ధాంతములకు ప్రతికూలమగు ఫాసిస్టుసిద్ధాంత ప్రవాదులపై ఈసంస్కరణసూచనలు నిర్మాణింపబడినవి. శాసనసభ ఎదుట మంత్రివర్గము బాధ్యతవహింపవలెనను తత్వమును అంగీకరింపకపోవుటయేగాక ఫాసిస్టు రాజ్యాంగవిధానమునందు దమలుయందుండే వ్యక్తిపూర్వకమగు ప్రాతినిధ్యము ఏర్పరుపబడియున్నది.

"దీనియందు కనీసము పౌరస్వత్వములుగూడ అంగీకరింపబడలేదు. సంస్కరణములు అమలులోనికివచ్చినతర్వాతకూడ పౌరస్వత్వముల విషయమై లేదు అమలునందుండే నిర్బంధవిధానమే లేవరూపమున అమలునందుండును.

సంస్కరణముల మూలముగా స్థాపింపబడు శాసనసభ, మరియు ఇతర స్థానికసంస్థలయందు నూటికి౫౦భాగములుగా నుండునట్టియు దేశముయొక్క-ధనోత్పత్తిలో ఇంచుమించుగా అంతయును ఉత్పత్తిచేయునట్టియు, దేశమునకు వెన్నెముగానున్నట్టియు రైతుకు మిక్కిలి స్వల్పముగా ప్రాతినిధ్యమొసగబడి. రైతునుపూర్తిగ అణగద్రొక్క-ఉద్దేశ్యముగల అతి అల్పసంఖ్యాకులగు ఇతరవృత్తులవారికి అత్యధిక ప్రాతినిధ్యమొసగబడినది. ఈఇతరవారికిని పలు ఎంతవిభేదములున్నను వీరందరు Vested interests (స్వార్థపరులైనందున), సంస్థలయందు వీరికి మంచిస్నేహము సహకారముకలిగి, ఒక సమిష్టిపార్టీ ఏర్పడుటకప్పదు ఈపార్టీవారు నిరుపేదయును, కొంగదివారు గామాత్రమే వచ్చునేర్పాటు గావింపబడిన రైతు ప్రతినిధులను అణచుటయందు తమసర్వశక్తులను ఉపయోగించెదరనువిషయము నిర్వివాదాంశము.

"ఈసంస్కరణలయందు పై నుదహరింపబడిన ముఖ్యములు కారణములమూలముగను, మరియు ఇట్టివే ఇతర కారణములచేతను. సాధారణముగా అవలన బాగుపడనట్టి పుట్టుదోషములున్నందునను సప్తమాంధ్రమహాసభమల్కాపురములో సంస్కరణలపైపు అంగీకరింపబడిన పదో [౧౦] తీర్మానముద్వారా ఐవలంబించిన వైఖరియందు మార్పు యుక్తముగలేదని ఈ సభవారు తమ స్పష్టమైన అభిప్రాయమును ప్రకటించుచున్నారు

నామమాత్రపు సభ్యులు

మహబూబ్ నగర జిల్లా ఆంధ్రసంఘ కార్యనిర్వాహకకమిటీసభ్యులు ఆరు తాలూకాలలోను ఈజిల్లాకుసంబంధించినవార్లు, ఆత్మకూరు, వనపర్తి, కొల్లాపురు గోపాలుపేట ప స్థానములలోను- గుల్బర్గజిల్లాకు సంబాధించినకొడంగల్ తాలూకాలో సహితము ప్రబలియున్నారు- కానిఇంతవరకు ఒకసర్కులుగుకమిటీకూడ జరిపియుండలేదు- ఆహ్వానముపై సభ్యులుసరిగాహాజరుకాకున్నకూడ తెలిసినది- ఈజిల్లాలో ఆంధ్రోద్యమ పచారముకూడ ఏమాత్రముజరుగలేదు-ఈ విధముగా నామమాత్రపు అధికారములుపొంది ఆంధ్రదేశ సేవయేమిచేయుగలరో తెలియకున్నది-కయచేసి నిజసేవచేసి ఆంధ్రోద్యమప్రచారమును సాగింతురనిఆశిస్తున్నాను

ఒక రు

౨౨వ ఆంధ్రమహాసభ, విశాఖపట్టణము

ఆంధ్రరాష్ట్ర సంపాదనకు క్రొత్తసూచనలు

సర్ విజయానంద గజపతి రాజబహదరుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

విశాఖపట్నం, నవంబరు ౨౨ నవంబరు ౨౨వ తేదీని ఛటసమావేశమైన ౨౨వ ఆంధ్రమహాసభకధ్యక్షతవహించిన శ్రీ సర్ విజయానందగారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసమున ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు కొన్ని అపూర్వ సూచనలజేసిరి. వారి ఉపన్యాసమందలి ఈక్రింది భాగములు మనకు గమనించదగినవి.

సమిష్టి పద్ధతి

మానవజాతియొక్క విషాదపరిస్థితులకు ముఖ్యకారణము నిరంకుశమగు ప్రత్యేకజాత్యాన్వేష్య ప్రవృత్తియే. మానవసమూహము వ్యష్టినుండి సమష్టివర్గముగా పరివర్తనము పొందుట సహజసిద్ధమని మనపూర్వచరిత్ర తెలియజేయుచున్నది.

ఇటువంటి మానవజాత్యైక్య సమాఖ్య కేవల హితకరమైన మానవసమూహము గాదు. ప్రత్యేకశక్తులతో శోభిల్లు సామాజిక ప్రకోష్ఠముల సామరస్యమే మానవతత్త్వ లక్షణము. సమానశక్తులతో స్వాతంత్ర్యశక్తులతో వికాసము పొందనిదే సమష్టి రాజ్యాంగము శోభస్కరము గా నేరదు, సుస్థిరమూ నుండదు. లోకమున కొంతకాలము పరిపాలిత రాష్ట్రములు అనేకొన్ని పరిపాలిత రాష్ట్రములు అనేకొన్ని యుండునో అంతకాలము నిత్య రాష్ట్రములను ఏలువారెవరను సంశయముండితీరును, బలవంతులగుపరిపాలకులు కలహములకు కాలుద్వుదురు, ప్రస్తుతయుద్ధము బలవంతులు పరికి వారి బలహీనులను వశపరచుకొనుటకేర్పడిన అంతర్జాతీయకలహము, యుద్ధములు నిర్మూలము గావలెనన్న పాలకజాతులు అని కొన్ని, పాలితజాతులని కొన్ని, యను మానవజాతి భేదములు అంతరించవలెను,

జాతీయమహాసభ_స్వాతంత్ర్యము

జాతీయమహాసభ స్వాతంత్ర్యమును కోరుచున్నది. కోరుటలో హిందూదేశము బ్రిటనునుంచి విడిపోవుచున్నదని యర్థము. కాదని నా భావము. బ్రిటిషువారికి హిందూదేశస్థులకు సమాన హక్కులుకలిగి, మైత్రిపైనిల్చి, ఆధారపడియుండు స్వాతంత్ర్యము, పాలకపాలిత భేదములేని స్వాతంత్ర్యము, భారతదేశీయులచే కోరబడుచున్నది. మనదేశీయనాయకులు న్యాయప్రసక్తి గలవారు. హేతువాదము నంగీకరించువారు. బ్రిటిషువారిని వారు ద్వేషించుటలేదు. వారితో స్నేహభావముతో మెలగుటయేవారి యాశయము. అయితే హిందూదేశమునకు న్యాయమైన హక్కు లొసంగమని వారివాదము. మనలను యుద్ధములో పాల్గొనవలసిందని ఆహ్వానించి నమహామంత్రులు ఈయుద్ధము హిందూదేశస్వాతంత్ర్యము కొరకని చెప్ప సాహసించకుండుట యెంతయు శోచనీయము, ఇంగ్లాండుదేశము ప్రధాని అట్లాంటికుచార్టరు హిందూదేశమునకు వర్తింపదని నిస్సంకోచముగ జెప్పి యుద్ధాశయములను సూచించిన పవిత్రపత్రమును కళంకముగ జేసెను. హిందూదేశమునకు అగస్టుఆఫరు ప్రవచనమాత్రమే వర్తించునని బాహాటముగ ప్రకటించి అట్లాంటిక చార్టరును నిస్సారముగ జేసెను.

రష్యా ప్రశంస

హిట్లరు సిద్ధాంతము కౄరకార్యక్రమము సంహారపాత్రమని ఎల్లరు అంగీకరించిన విషయమే. నిరంకుశాధికారము నిర్మూలము కావలెను, రష్యాదేశస్థులు ప్రశంసనీయులు. అనుపమానమగు ధైర్యముతో ప్రస్తుతసంగ్రామమున పోరాడుచున్నారు. సోవియటు రాజ్యాంగనిర్మాణమునుగురించి కొన్ని అపోహలు ఉండుచుండెడివి. ప్రస్తుతకార్యకలాపములను రష్యాదేశ సాధనశక్తిని, పరిశీలించిన ఆ యభిప్రాయమును మార్చుకొనవలసిన ఆగత్యము కలుగుచున్నది. సోవియటువిధానమునందు ఏదోయొక మంచివిషయముండి తీరవలెను, ఏమంటే ఆ విధానమే కొందరు నుడివినటుల దుష్టభూయిష్టమైనచో రష్యన్లు ఇంత పరాక్రమవంతముగ పోట్లాడి యుండజాలరు, ఏదియేమైయున్నను సోవియటువిధానము విషయమున ఒక సంగతి స్పష్టపడినది. విధానమున కంఠస్ఫూర్తముగ శోక యైక్యత యున్నదనియు అది సర్వవ్యాప్తిచెందగలదనియు విశదమగుచున్నది,

మన నాయకుడు

ఇక మన హిందూదేశ విషయమును గురించి మాటాడుదును: మన నాయకోత్తమునిచే ప్రతిపాదింపబడిన సత్యాగ్రహోద్యమము నైతిక నిరోధకసూచన యని యభిప్రాయపడుచున్నాను. ప్రగల్భములకు నార్భాటములకు మన నాయకుని ప్రణాళికయందు తావేలేదు. మనకు కలిగిన కించిత్స్వాతంత్ర్యాపేక్షకు కారకులైన ఆ గ్రామవాసి యగు లోకోత్తరజ్ఞానియనియే నావిన్నపము. సాంఘిక కలహములుపరిష్కారము కావలసినదే కాని దానికై మనము మితిలేనిత్యాగము చేయుట యుచితముకాదు, అవసరమైనచో కాంగ్రెసు సంస్థ బ్రిటిషు ప్రభుత్వంతోను ముస్లింలీగుతోను సంయుక్తముగా పోరాడవలసినదే ఆమెరిగారు తామునిర్ణయించిన షరతులు 1. దేశమున సంపూర్ణ ఐకమత్యత 2. సామూహిక అభిసమ్మతి యుండవలెనను గొంతెమకోరికలతో భారతదేశము నపహసించుచున్నారు. సాంఘిక కలహపరిష్కారమువిషయమై చింతింపపనిలేదు. సాంఘిక కలహములకు మూలకారణము పాలకుల సామ్రాజ్యకాంక్షయే: స్వరాజ్యతత్త్వము యోగదీయను వశించునో ఆనాటినుండియు సాంఘిక కలహములను నశింపగలవు.

మనముచేయుచున్న పెండటితప్పు ఏమిటంటే మనపాలకులుయెల్లకాలము మనలను తలిదండ్రులవలె పాలింతురనుకొనుటే. ఇట్టి అపోహ ఎంత త్వరలోవదలితే మనకుఅంతమంచిది. ఈపరిస్థితిని నాజమిందారుసోదరులు గమనించక వుపద్రవస్థితికి పాలవుటకమువిషాదకరము. ఇండియా ప్రభుత్వ గా౧౯౩౫ సంవత్సరపుశాసనమున్ననూ పోయినను యింకొకమందిశాసనమైన చెడుశాసనమైన ప్రసాదింపబడినను లేకపోయినను ఎన్నికలుజరుగుట మాత్రమునిశ్చయము. ఎన్నికలైనసే భవిష్యత్ రాజకీయపరిపాలనము జరుగుచుండును. అప్పుడు మనస్థితి ఎటులుండును? ప్రస్తుతపరిస్థితులనుమనము సరిగా గమనించియేడల మనముఓడిపోవుట నిక్కచము. మనకుజాతీయజీవనమున స్థానమే పుండను అంతియుగాక ఇతరులకు మార్గప్రదర్శకులుగా యుండుటకు పాత్రులమగుటయే మనయొక్క ధర్మము. ఈనాటిమనపద్ధతినిబట్టి భవిష్యత్ చరిత్రకారులు ప్రజా జీవితచరిత్రయందు మనయొక్క స్థానమును నిర్ణయించగలరు.

అన్యపరిపాలనచే జనించిన విభేదసూత్రము మనరాజకీయ క్లిష్టావస్థకు కారణమైయున్నది, హిందూదేశము యిటువంటిస్థితిమునకు గురియైయుండుట విచారకరము. భారతీయులమగు మనము నిద్రనుండి మేల్కొనవలయును సుఖముపైకనిపిరగిటకొనుటకుగాను ముక్కుమూసుకొనుట జ్ఞానమార్గమెన్నటికినిగాదు. అచ్చటచ్చట పాకిస్థాను నిరసనసభలుజరుగుచును వాటికిపత్రికలు ప్రాముఖ్యతనిచ్చుటయు తటస్థించుచున్నది. హిందూదేశవిభాగవ్యతిరేకులు పాకిస్థానునుగురించి పలుమారు ప్రసంగించుటచే దానికనవసర ప్రాధాన్యతనిచ్చుచున్నారు. ఇటులప్రసంగించుటచే అనుదినము పాకిస్థాను ప్రచారము సాగుచున్నది. అలహాబాదులీడరుపత్రిక పాకిస్థాను శ్మశానవాటిక (కబరిస్థాను)తో పరిపోల్చినసంగతి మిక్కిలి ఉచితము అసమస్యను విమర్శించినకొలది దానికిఅవసరమైన దోహదమిచ్చినవారమగుదుము. ఈవిషయమున మనవిధి పాకిస్థానునుగురించి సంపూర్ణముగ మౌనమవలంబించుటయే ఇంగితజ్ఞానముగలవారెవరును పాకిస్థానువాద మంగీకరించరు.

భాషాప్రయుక్త ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజన

హిందూదేశము విశాలమై అనేకభాషలను గలిగియున్నది. పరిపాలనాసౌష్ఠవముకొరకు గాని కేవలం మాతృములను ప్రతిపాదించుటకు గాని దేశమును భిన్నభిన్నములుగా చేయుటసమంజసము గాదు హిందూదేశ సమాఖ్య సంస్థాపనయందు రాష్ట్రములు తగినంత ప్రజాబాహుళ్యమున్నచో భాషాప్రయుక్తవిభజన నంగీకరించి ౨ కోట్ల ఆంధ్రదేశీయుల ప్రత్యేకరాష్ట్రియార్హతను గమనించినటుల విదితమైనది. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర రాజ్యాంగమునందు స్వతంత్రరాష్ట్రములన్నియు నేటినాటి ప్రత్యేకార్హతలను నియోజకహక్కులను స్వాతంత్ర్యములను సంరక్షించుకొనుచు అఖిల సమాఖ్యప్రభుత్వమునకు విదేశవిషయములు ఆర్థికము దేశసంరక్షణవంటి ప్రత్యేకాంశము [illegible] న్నవి. ఆంధ్రమహాసభ వాంఛించుచున్న ప్రత్యేక రాష్ట్రనిర్మాణ భారతభూమిస్వతంత్రసాధనకు [illegible]

ప్రత్యేకరాష్ట్రము [illegible] ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వమునకు విజ్ఞానవికాసమునకు సంగీతచిత్రరచనాదికళాప్రకాశమునకును సాంఘికసంస్కారోద్యమ పరిపక్వమునకును అభివృద్ధికిని అవకాశమును గల్పించును మహాసభకు ప్రస్తుతరాజకీయ విషయములతో జోక్యములేదు సాంఘికవిజ్ఞానాదర్శములనభిలషించుసంఘము. అయితే ఈరోజులలో మనప్రస్తుతస్థితిగతులలో విజ్ఞానాదికములకు రాజకీయములకు గలభేదము అతిస్వల్పము-పరిగణింపతగినదికాదు.

మన చిక్కులు

ఆంధ్రులపక్షమునుంచి అవలోకించినచో ప్రస్తుతస్థితిగతులు ధైర్యజనకములుగా లేవు, కాలము గడిచినకొలది మనకష్టము అధికములయినవి గాని తగ్గియుండలేదు. ఉద్యోగుల ప్రతికూలభావము జాతీయసమర ప్రతిఫలములు పాకిస్థాను ఉద్యమము సన్నిహిత ప్రాంతీయ అననుకూలత రాయలసీమ ఉత్తరసర్కారులకుగల పరస్పరభేదములుకష్టములను మిక్కుటముగ చేయుచున్నవి. ఆంధ్రులు కాంగ్రెసుభక్తిపరులని బ్రిటిషువారు భీతిల్లుచున్నారు. ఇంకొకకాంగ్రెసు రాష్ట్రముగాని కాంగ్రెసు నామోదించు రాష్ట్రముగాని బ్రిటిషువారికి పనికిరాదు మద్రాసుశాసనసభలోజరిపిన ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానాంతరము రాష్ట్రనిర్మాణారంభ బాధ్యత యుండినయెడల సెక్రటరీ అఫ్ స్టేటుపైనను పార్లమెంటుపైనను గలదు. ముస్లింలీగు యింకొక హిందూరాష్ట్రము తయారగునని భయపడుచున్నది,

ఆంధ్రరాష్ట్రము కాంగ్రెసు

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభ ఆంధ్రరాష్ట్రమునుగురించి గావించిన తీర్మానము తృప్తిజనకముగలేదు. తదుపరి "యింతనామమే నమ్మించినందుకు తమరున్ను మాప్రతికూలులలో చేరినారా" అని మనము సంశయించిపలుకు స్థితులు తోచుచున్నది. కాంగ్రెసునందుఆంధ్రులకుగల భక్తిపారవశ్యమునకు కార్యనిర్వాహక వర్గతీర్మానము తగు పారితోషికము గాదు. ఇట్టి తిరస్కృతినొందినను సత్యాగ్రహోద్యమము ప్రారంభింపబడినవెంటనే ఆంధ్రులు ఒక్కుమ్మడిగ అనుసరించి దేశాభ్యుదయమునకై కాంగ్రెసుశిక్షణకు లోబడియుండుట ఆంధ్రులకుగల జాతీయమహాభావాభిమానమునకు నిదర్శనము, ఆంధ్రులు ఇకఎంతకాలము రాష్ట్రముకొరకు నిరీక్షించవలెనని కాంగ్రెస్సునడుగ ప్రాయము! పరిపాలనాసౌష్ఠవమునకు సంబంధించినవిషయము మహాజాతీయసమస్య పరిష్కారమునకు వేచియుండవలెను! ఇట్టి కొంతమున సమాఖ్యప్రభుత్వవిధానము నంగీకరించి పరిపాలనా సౌలభ్యముకొరకు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనముకోరుట దేశీయాదర్శములకు జాతీయోద్యమమునకు భంగకరముకాదు. ఈసమస్యను పునర్విమర్శజేయవలెనని మనము కాంగ్రెసుకార్యనిర్వాహకవర్గమును తిరిగికోరవలసియున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంపాదనా సమస్యకు ప్రాముఖ్యస్థానము నివ్వవలసినదని ఆంధ్రనాయకులను ప్రార్థించుచున్నాను, ఇప్పుడైనను, మరికొంతకాలమునకైనను ప్రజాప్రభుత్వమేర్పడినప్పుడు ఆంధ్రరాష్ట్రము సిద్ధించదుచో, ఆంధ్రమంత్రివర్గమంతయు ఒక్కుమ్మడిగ రాజీనామా ఇవ్వవలయును, నైతికనిరోధసూచకముగ భవిష్యత్ప్రభుత్వముతో ఆంధ్రులు సహాయనిరాకరణము జరుపవలెను. మన నాయకోత్తముడు దేశీయసమస్యలనయితేనేమి, బాహ్యసమస్యలనయితేనేమి, సాధించుటకు మహదాయుధమును ప్రసాదించినాడు ఆంధ్రరాష్ట్రమువచ్చువంతవరకు ఆంధ్రమండలములనుండి వసూలుకాబడు ద్రవ్యమంతయు ఆంధ్రదేశమునకే వ్యయపడుటకుగాను ప్రత్యేకబడ్జెటువుండవలెనను నా సూచనగలదు– సోదరసోదరీ ప్రతినిధులారా, ఈసమయమున ఈప్రభుత్వమునిర్ణయమునుగురించి మనము కోరుట ఉచితమా! ఒకపర్యాయము ఆలోచించుకొనుడు. ప్రస్తుతప్రభుత్వము గా౧౯౩౫ సం॥ ఇండియా శాసనముయొక్క అత్యవసర చట్టములక్రింద విస్తరించిన శ్రీ సార్వభౌమిక ప్రభుత్వమేగాని ప్రజాసమ్మతిపైనాధారపడినదిగాదు– అట్టిప్రభుత్వము కోరుట పొడిమునుగాయాను విషయము కాదే. నిర్ణయించవలసినదని కోరుచున్నాను. కాదుకోనినచో తను అనుమతించలేదంచి, నేనుసర్వవిధముల కృషిచేయగలవాడను అయితే ప్రపథమమున మనమవలంబించు చర్యావిధాన పరిణామముబాగుగ గుర్తించగోరెదను.

ఆంధ్రులనుగ్దిత సమయములో అవగా ఒకసంవత్సరము రెండుసంవత్సరములలోగా రాష్ట్రమివ్వనిచో నాకు మంత్రివర్గ నిర్మాణమునకు సాయపడనని నిశ్చయముగ జెప్పవలెను– అట్టి షరతుతో నా స్థానమునకై బ్రిటిషుప్రభుత్వమును కోరవలెను, మరఆంధ్రనేతల సోదరులు [illegible] సహించిమనకు యిట్టిముఖ్యకార్యావసరమున సహాయముచేయవలసియున్నది– ఆంధ్రనేతలు ఆంధ్రులకు రాష్ట్రమిచ్చుట మంచిదని కేవలం తీర్మానించుటచే తృప్తికలుగదు– వారితీర్మానము నాచరణలో పెట్టుటకు వారుసర్వవిధముల తోడ్పడవలెను. లేనిచో అట్టితీర్మానములవలన ప్రయోజనమేమి?

జాతీయరాజ్యాంగ విషయములలోను, అంతర్జాతీయరాజ్యాంగ విషయములలోను ముఖ్యసిద్ధాంతములు మూడుమాత్రమే. జాతి, మతము, భాష, రాజ్యాంగతంత్రముల, నవీనసిద్ధాంతముల ప్రకారము మతమునకుతావులేకలేదు, ఆంధ్రులు ఒకేజాతికిచెందినవారు. ఆధునిక ప్రపంచమునజాతియేముఖ్యాంశముగా ఎంచబడుచున్నది– ఒకే జాతి అనేక ప్రభుత్వములయధీనతలో వుండరాదు. "జాత్యైకమాత్రదౌర్ధర్త్య సిద్ధాంతము" బలీయముగ ప్రచారముజేయుటచే హిట్లరిజముగ పరిణమించినది– భాషాసంరక్షణము భాషాప్రాముఖ్య తాంగీకారము ఆధునిక రాజ్యాంగ సూత్రములలో ముఖ్యంగానున్నవి– ఒకేభాషమాట్లాడువారు సామాన్య రాజకీయఆర్థిక ప్రతిపత్తులు గలిగినయెడల రాజ్యాంగ ఐక్యతను లోపముండదు. ఇదియే ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమ జీవతత్వము. అందువలన జాతీయ స్వయంప్రకాశము పరిపాలనాసౌష్ఠవము ఏర్పడునట్టి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు మూలకందమగును

బీహారు, ఒరిస్సా, అస్సాము, పశ్చిమోత్తర పరగణాలు, సింధుదేశములు ప్రత్యేకరాష్ట్రములుగ విభజింపబడినప్పుడు ఆంధ్రరాష్ట్రము మాత్రమేల ఆకారణములచేతనే నిర్మింపబడకూడదు?

ప్రాంతీయుల అవరోధములు

పరిపూర్ణ ప్రాంతీయుల అవరోధము రెండుమార్గముల పోవుచున్నది– ౧. రాష్ట్రపరిహద్దులు ౨. ఉపేక్షాభావము, పరిహద్దులు తీర్పరచుటలో కష్టముండదు. నిష్పక్షపాతముగవర్తించుబుద్ధి మాత్రము ఉపయుక్తమైనను పరిహద్దులను సరిగా నిర్ణయించగలము. భూగోళవిషయములయిన హద్దులవగమురాం శాశ్వతములు, మార్చతగినవి కావు. ఆంధ్రరాష్ట్రము వాంఛనీయమని సమ్మతించినందుకు తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసువారికి కృతజ్ఞులము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనము అఖిలభారత సమస్యగా జేసినపిదప ఆమార్గమున అనేకరాష్ట్రములు నిర్మింపబడిన తరువాత మన మింకను వేచియుండజాలమని మనతమిళసోదరులకు మనము తెలియచేయవలెను.

రాయలసీమ ఐక్యావసరము

రాయలసీమయందు గర్భితమైయున్న ఆంధ్రోద్యమప్రాతికూల్యతను మనము అవజ్ఞ చేయతగదు. శ్రీబాగు ఒడంబడిక ఈసమస్యను సంపూర్ణముగ పరిష్కరించియుండెనుగదా? రాయలసీమవారికి పునరాశ్వాసనమే కలయుచో, నాను సూచించినపిటుననే వారు పొందగలరు– దేశాభి

జాతరలు- ఉరుసులు
డిసెంబరు 1941

మాల్లాకాంత్ గుడి ఉత్సవము	ఖనపూరులో 22 నవంబరు నుండి 15 డిసెంబరు 41 వరకు
అల్వాల్ జాతర	అల్వాల్‌లో 29 నవంబరునుండి 4 డిసెంబరు 41 వరకు
మహూర్ జాతర	బోల్దాదగ్గర 30 నవంబరునుండి 6 డిసెంబర్ 41 వరకు
నరసింహస్వామి జాతర	రాయగిర్‌లో 29 నవంబరునుండి 7 డిసెంబరు 41 వరకు
గుల్బర్గా ఉరుసు	గుల్బర్గాలో 4 డిసెంబరునుండి 7 డిసెంబర్ వరకు
మాలెగాం జాతర	నాందేడ్ సమీపమున 15 డిసెంబరు 41 నుండి 26 వరకు
కుంతలగిరి జాతర	పర్లీవైజ్యనాథ్ సమీపమున 18 డిసెంబరు 41 వరకు
ముక్కోటి ఏకాదశి ఉత్సవము	భద్రాచలంలో 29 డిసెంబరు 1941

భోజన సదుపాయములు తగిన స్టేషనులవద్ద చేయబడును.
రైలుబండ్లకు అదనపు డబ్బాలను రైలుబస్సులు అదనముగా వేయబడును

ఇతర వివరములకు

చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజరు
హెచ్- ఇ- హెచ్- ది నైజాంస్టేటు రైల్వే,
సికింద్రాబాదు

మావరుగల ఏకోత్తర నూరుడలాంధ్రుడైనను కండ్లు మూసికొని రాయలసీమాంధ్రులకు కావలసినవి. యునిచ్చుటల సమ్మతించు నేగాని సంశయింపరు హిందూసమష్టి కుటుంబములోవలె, వారును మనము సోదరులముగను కష్టసుఖములు సమానముగ ననుభవించుటయే ఒప్పిదము మత,ఆర్థిక, రాజకీయసంబంధములు బలీయములగుటచే మనలోనికి వైమనస్యములు చాలకాల ముండజాలవు. మన జిల్లాలఆదాయము ఇతరజిల్లాలమీద వ్యయపడు ఈసమయముకంటె భవిష్యదాంధ్రమహారాష్ట్రసమితియందు, రాయలసీమాంధ్రులు వారిజ్యేష్ఠ సోదరుల సౌహార్ద్రముచే ఎక్కువలాభముపొందగలరని గుర్తించెదరుగాక! దత్తమండలములు ఆంధ్రరాష్ట్రములో, ఐర్లాండుదేశములో ఆల్స్టరు రీతిని ప్రవర్తించకూడదు,

రాజధానీనగరవిషయమై భేదాభిప్రాయము లు కల్పించుకొనుట అనవసరమని నామనవి. అటుతేమాలాగేను కొడుకుపేరు సోమలింగమన్నటుల ఇప్పుడే ఏమిలోందర? తాత్కాలికముగ చెన్నపట్టణము ప్రధాన నగరముగ నుండవచ్చును.

" పత్రికలు "

„ఆంధ్రపత్రిక" అనేక సంవత్సరములనుండి చేసిన ఆంధ్రమాతృసేవ నిరుపమానము- మన ఆంధ్రదేశమునకు వేరే ఒక ఆంగ్లపత్రిక యుండవలెనని నా యభిప్రాయము. ఈ విధముగననుటచే జాతీయపత్రికలని కీర్తివహించిన హిందూ, ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లు మనకు సహాయము చేయుటలేదని చెప్పుటఎంతమాత్రము కాదు, అయినను ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము మనకున్నప్పుడు మనకొక ఆంగ్ల దినపత్రిక యుండుట సమరసము,

మహాసభాప్రారంభోత్సవం

సభను ప్రారంభించుచు బి- వెంకటపతిరాజు గారు ఇట్లు చెప్పిరి:

అందరికన్న మిన్నగా యీసభకు అధ్యక్షులుగా విజయనగర రాజవంశసంభూతులైనమహారాజకుమార సర్ విజయఆనందగజపతిరాజ మన్నెసుల్తాను బహదూర్ గారువిచ్చేసియున్నారు. వారుపుట్టినది రాజవంశములోనైనను, వారిహృదయము ప్రజాసామాన్యమునందే లీనమైయుండును- వీరునిష్కళంక హృదయులు. గాంధిమహాత్మునియెడల వారికిగల భక్తి తాత్పర్యములు జగద్విదితములు.

ఆంధ్రరాష్ట్రము

(ఇప్పుడు దేశములో ఏర్పడియున్న రాష్ట్రములు చాలాఅవక తవకలుగా అసందర్భముగా విభాగింపబడియున్నవి- భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగా విభాగించవలెనని అఖిలపక్షమహాసభ వారు లక్నోలోను, కాంగ్రెసుమహాసభవారు లాహోరులోను తీర్మానించియుండిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రముస్వయంపరిపూర్ణముగా తనపరిపాలనశాఖలతోనుండగలదు)

(ప్రభుత్వవ్యవహారశాఖలందు పెద్దఉద్యోగములలో ఆంధ్రులు తక్కువగానియమింపబడిరి. మద్రాసురాజధాని రెవిన్యూలో సగభాగము ఆంధ్రమండలములనుండి లభించుచుండినను,మద్రాసురాజధానిలోని ముఖ్యమైనసర్కారు ఉద్యోగములలో నూటికి ౨౦ వంతుమాత్రమే ఆంధ్రులవైయున్నవి.

మద్రాసు అసెంబ్లీసభవారు కన్నడరాష్ట్రమును, మలయాళరాష్ట్రమునుకూడా ఆంధ్రరాష్ట్రమువలెనే మద్రాసురాజధానిలో విభాగించవలెనని ఒకతీర్మానముచేసి ఇండియాకార్యదర్శికి నివేదించియుండిరి కన్నడరాష్ట్రము ఏర్పాటుచెయ్యవలెనంటే బొంబాయి రాజధానిలోని కొన్ని భాగములనుకూడాచేర్చి మద్రాసురాజధానిలోని కన్నడభాగములతో చేర్చవలెను. మలయాళంరాష్ట్రము ఏర్పాటుచేయబడినను అదిస్వయంపోషితముగానుండజాలదు కనుకఆరెండింటితోబాటు ఆంధ్రరాష్ట్రమును ముడిపెట్టుకోరుచు తీర్మానమును దాఖలుచేసికొనుటవల్లనే ఆంధ్రరాష్ట్రములభించలేదని యిండియాకార్యదర్శికి సలహాదారుగపనిచేసిన గౌ॥డా॥ ఇ-రాఘవేంద్రరావుగారుచెప్పిరి, సి రాజగోపాలాచారిగారును వారిఅనుచరులును అరీతిగా పెద్దపొరపాటు చేసిరనిచెప్పిరి. ప్రతిబంధకములేకుండా వెంటనే సులభంగా ఏర్పడదగినరాష్ట్రము వెంట నేఏర్పడవచ్చునుగాని మిగిలినరాష్ట్రములేర్పడేవరకు వేచియుండనక్కరలేదని సి-రాజగోపాలాచారిగారుకూడాచెప్పియుండిరి.

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు విశాఖపట్నం మ్యునిసిపల్ చెయిర్మను మద్దిపట్టాభిరామిరెడ్డిగారు అధ్యక్షునకు ప్రతినిధులకు స్వాగతమిస్తూఇట్లుచెప్పిరి.

మనఅధ్యక్షుడు

శ్రీ మహారాజకుమార్ సర్ విజయగారి జన్మస్థలం విశాఖపట్టణం జిల్లాలోని విజయనగరమే అయినప్పటికి ౨౦ యేళ్ళనుంచి వీరుకాశిలోనే వుంటున్నారు-వారిసంస్థానంగ్రామాలు సంయుక్తరాష్ట్రాలలోవున్నాయి ఆయినప్పటికి యీసభకు అధ్యక్షతవహించుటకు దయతో వెంటనే అంగీకరించినందుకు సర్ విజయగారికి సన్మానసంఘంవారిపక్షమున నేనుమనఃపూర్వకంగా స్వాగతమిస్తూకృతజ్ఞతను తెలుపుతున్నాను.

ఆంధ్రరాష్ట్రం

భాషలనుబట్టి రాష్ట్రాలనేర్పరచవలెనని ఆందోళనంచేసినవారిలో ఆంధ్రులేమొదటివారనిమాకుతోస్తుంది. ౨౫ యేళ్ళనుంచి వీరుప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రంకోసంప్రయత్నంచేస్తున్నారు-

అయితేఆంధ్రరాష్ట్రఉద్యమానికి నిబంధనలులేవు. ప్రతిసంవత్సరంజరిగేసభలలో నిర్ణయించబడుతూవున్న కార్యక్రమమును కొనసాగించడానికి కార్యనిర్వాహకసంఘములేదు, మూలధనంలేదు. ప్రత్యేకంగాదీనినిమిత్తమే పనిచేయడానికి పూనుకొన్నవాక్కరులులేరు. ప్రజలవాక్కుచెందడానికి ప్రత్యేకంగాఆంధ్రపత్రికలేదు.ఆంధ్రరాష్ట్రపరిపాలనవిషయంలో ఆంధ్రుల అభిప్రాయములకు ప్రాధాన్యంకలుగకలేవంటే యీలోపాలనన్నిటిని వెంటనేతొలగించవలెను. ఈఉద్యమం ప్రారంభించబడినకిమ్మతుల యెత్తినచాలావుద్యమాలకిటువంటిపోకర్యాలు లేకపోయినప్పటికివాటిని ప్రారంభించినవారు పట్టుదలతో నిరంతరాయంగా కృషిచేయడంవల్ల అవిసఫలమైనాయి

ఆంధ్రోద్యమంవల్ల గత ౨౫యేళ్లలోను దేశంలో ఆంధ్రవాతావరణం స్థిరంగాఏర్పడ్డది ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయం, ఆంధ్రవైద్యకళాశాల. ఆంధ్రయింటిషీరకంపెనీ, ఆంధ్ర సిమెంటుకంపెనీ, ఆంధ్ర ఇంజనీరింగుకంపెనీ. మొదలయినసంస్థలు చాలాఏర్పడ్డాయి.

రాయలసీమ- తెలంగాణం

మదరాసులో స్వర్గీయవిశ్వదాత దేశోద్ధారక కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి(శ్రీ) భాగుభవనంలో ౧౯౩౭లో జరిగినపెద్దమనిషి ఒడంబడికవల్ల రాయలసీమ ఆంధ్రులు సర్కారుఆంధ్రులతో చేరడానికిగల ఆక్షేపణలన్నీ తొలగినట్లు అందరూభావించారుగాని క్రియలోమాత్రం అభివృద్ధియేమీకనుగనలేదు- కారణమేమైనప్పటికి రాయలసీమలోను: తెలంగాణంలోను ఆంధ్రులఆర్థిక సాంఘికపరిస్థితులను సరిచేయడానికి ఆంధ్రులందరూకలిసి గట్టిప్రయత్నంచెయ్యవలెను. చాలాకాలంనుంచిన్నీ వారికిచాలాఇబ్బందులు కలుగుతూవున్నాయి.ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర రాజ్యాంగవిధానకంలో వీటినితొలగించడంప్రథమకర్తవ్యంగాభావించవలెను. చాలాకాల నుంచి వుపేక్షించబడిన ఈరెండుప్రాంతాలలో ఆర్థిక సాంఘికపరిస్థితులను సరిచేయడానికి జరిగే ప్రయత్నంమీదనే ఆంధ్రరాష్ట్రంయొక్క ఆర్థిక రాజకీయస్థిరత్వం ఆధారపడివుంది-

తమిళనాడు ప్రతికూలత

[illegible] ప్రత్యేకరాష్ట్రంగాచేస్తే [illegible] తమిళ సోదరులు [illegible] ఈబాటికిప్రతికూలభావం [illegible] తొలగిపోతూవుంది- ఇటీవలసంగీతంలో సాహిత్యంవిషయమై ద్రావిడదేశంలో

ప్రకటన

మహాక్క్ మె తహశ్శీలు తాలూకె శివ్వంపేట- ముస్తకిర్ అల్వాల్ జాగీరు- చ ౧౯౪౨ సన్ ౧౩౫౧సాలు ……

యిందువలన సమస్తజనులకు తెలియచేయుటయేమనగా యీ సంవత్సరము శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వాములవారి ఉత్సవము దీ౨౦వ సన్ ౧౩౫౧ సాలు మితాబకు దీ౨౪-౧౧-౧౯౪౧ అనగా మార్గశిర శుద్ధ ఆరంభంఅయి దీ౨౬వ సన్ ౧౩౫౧ ఫసలీ మితాబకు దీ ౧-౧౨-౪౧ మార్గశిరశుద్ధ సోమవారం రథోత్సవంకాగలదు. యీసంవత్సరం వ్యాపారస్థుల సౌకర్యార్థమై దుకాణములగురించి ఆక్షణలు ఆపనైనది- సమక్షమములో నిబంధనల ప్రకారం దుకాణము యేర్పాటుచేసుకొనుటకు మునాసబు సుజూలుమీద ఆజ్ఞయివ్వబడును కావున మొత్తం దుకాణ్‌దారులు మొదలుమొదలే తహశ్శీలు అల్వాలలో హాజరుఅయి దుకాణస్థలములు యేర్పరచుకోవటానికి ఆజ్ఞ పొందవలయును. షఖు.

శ్రీనివాసరావు
తహశ్శీలుదార్
అల్వాల్-

హైదరాబాదు ధరలు

తేది ౧౯-౨-౫౧ ఫ

పల్లా ౧కి ౧౨౦ సేర్లతూకముధరలన్నీ హాలీసే

ధాన్యము	పల్లా ౧కి ధర
	రూ అ పై
కిచిడిసాంబల్లు	౨౮ నుండి ౧౫, ౨౬
నంబర్లు	౨౮ ౮ ౦
ఢిల్లీలోగాలు	౨౩ ౮ ౦
రాంసాగరు	౨౩ ౨౩ ౮ ౦
సానక్రాం	౨౨ ౨౩ కొత్తవి
,,	౨౫ ౯౬ పాతవి
ఆర్కాటి	౨౨, ౩౨ ౮ ౦ కొత్తవి
,,	౨౩ ౮ ౦ ౨౮-౦-౦
కోలామణి	౨౧ నుండి ౨౧౪వరకు
బుడుము	౨౧ ౦ ౦
దేశావరి	౧౯, ౨౦ ౨౧ వరకు
ధాన్యములు	
గర్బతి	౨౨౪ ౨౧
బన్సీ	౨౧ - ౮ వరకు
అష్కరి	౨౦ ౮ ౨౧
పొటియో	౨౦ ౮ ౦
ఎర్రగోధుమలు	౧౯ ౧౯ ౮
తెల్ల జొన్నలు	౧౨, ౧౧ ౧౨ ౦
పచ్చజొన్నలు	౧౦ ౮ ౦
సెనగలు	౧౮౪ ౧౯ వరకు
కంసులు యేక	౧౧ ౮
మినుములు	౧౫ ౧౮౪
అంకలు	౧౫ ౦ ౦
సజ్జలు	౧౧, ౧౪
పప్పులు	
సెనగ పప్పు	౨౩ ౦ ౦
కంది ,,	౧౬ ౮ ౦
సిరిసెనగ,	౨౧ ౨౨ ౮ ౦
లంక ,,	౧౮ ౧ ౦
మినుప	౨౧ ౦ ౦ ౧౩౪
పెసర ,,	౨౦ ౦ ౦
బెల్లము	౧౩ నుండి ౧౫,౧౩ ౧౯౧౦
ఉప్పు	౧౨, ౧౧ ౮ ౦
పుల్లికడ్డ	౧౪ నుండి ౧౪
వరకు పంచిది	౮౫ వరకు కొత్తవి
చక్కెర మణము [౪౦ సేర్లు]	
జావా ,, ,,	౧౮ ౦ ౦
బొంబాయి ,,	౧౩ ౧౮ ౦
మద్రాసు ,, ,,	౧౩ ౧౫ ౦
నిజామాబాదు ,,	౧౩ ౧౨ ౦
ఎర్రచక్కెర ,, పల్ల	౧౩, నుండి ౧౫ వరకు
దర్గచక్కెర ,, ౪౦ సే	౧౬ ౧౨ ౦
ఎల్లిగడ్డ మణము ౧౨ సే	౫ ౮ ౦
అల్లం ,, ,,	౯
మణము ౧౨ సే	
కొబ్బరనూనె ,,	౫ ౧ ౦
కుసుమనూనె ,,	౫ ౧ ౦
నువ్వులనూనె	౪ ౪ ౦
వేరుశెనగనూనె ,,	౪ ౦ ౦
కిరోసిన్ (గ్యాస్, డబ్బా ౧కి	౪-౧౨-౦
నెయ్యి మణము ౪౦ సేర్లు	
విదరు నెయ్యి ,,	౬౫ ౦ ౦
తెలంగాణా ,,	౫౫ ౦ ౦
వనస్పతి డబ్బా ౧కి	౧౧ ౬ ౦
ఆముదాలు బస్తా ,,	౧౨ ౦ ౦
వేరుశెనగ ,,	౯ ౪ ౦
పప్పు ,,	౧౨ ౦ ౦
బంగారు తు॥ ౧కి	౫౨ ౯ ౦
వెండి ౧౦౦ తు	౬౨ ౦ ౦
,, తు ౧కి	౦౪ ౩ ౪
సువరిన్ ౧క హాలి సి-	33 ౧౨ ౦
మారకం	
హాలీకి కల్దార్లు	౧౫ ౧ ౨ ౬
కల్దారుకు హాలీలు	౧౫ ౧౦ ౬
(నవంబరు ౨౧ తేదీన)	
వెండి (తయారు) తులాలు౧౦౦కి	౬౩-౧-౦
,, (నవంబరువాయిదాకు ౧౦౦కి	౬౩-౧౫-౬
,, (డిసెంబరు ,,),	౬౨-౧౫-౦
బంగారు (తయారు) తులంకి	౪౩-౧౮-౦
,, (నవంబరు వా॥) ,,	౪౩-౧౩-౬
,, (డిసెంబరు) ,,	౪౩-౧౩-౦

గమనిక-

ధరలు ఏమైనంతవరకు సరియైనవిగా తెలుపుచుందుము- అయినను ఏమైన పొరపాట్లుండిన దానికి పత్రికవారు బాధ్యులుకాజాలరు,

ప్రారంభమైనఆందోళన దీనికినిదర్శనం-

హెచ్చరిక

ఆంధ్రులకు భాషాద్రోహం చాలా అధికంగా వుందిగాని వారు కార్యశూరులు కాంనే అపవాదు ఆంధ్రులకు వుంది గ్ కార్యశూరత్వంలేని వాక్శూరుల భాషాశక్తికి వినాశకులు అనే వాక్యమును వరికి నేను జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను

యూరపుఖండముపై బ్రిటనుయెందుకు దాడి వెడలదు?

(Tolking Points నుండి)

బ్రిటను యూరపుఖండముమీద దాడి వెడలి అక్కడ కొంతిభాగము జర్మనుసేనకు పనిపెట్టిన చో జర్మనీకి రష్యాపైపున నేగాక ఇటుయూరపు లోకూడ యుద్ధపుఒత్తిడి యెక్కువయై దుర్భర మగుటయేగాక రష్యావారునలిగిపోకుండ ఎక్కువ సహాయముచేసినట్లు అగుననియు ఇపుడుయూరపుఖండములో జర్మనుల క్రింద పడినలుగుచు రహస్యము లైన తిరుగుబాటులుచేయుచున్న నానాజాతీయులు ఈబ్రిటిషువారితోడై నిర్భయముగా తవతిరుగుబాటులను చేసెదరనియు, ఇపుడే జర్మనీపేన్నాళ్లకు యీయుద్ధముఅంతమగునట్లు కని పించుటలేదని విసుగుకొనుచున్న జర్మనీప్రజలు కూడ విసిగితిరుగుబాటుచేయుటవల్ల బ్రిటిషుదం డయాత్రవిజయము చెందుననియు అమెరికాప్రజలుకూడ బ్రిటను ఉత్తమాటల జాతికాదని గ్రహించి బ్రిటనుకు ఇంకనుయెక్కువ సహాయముచేసెదరనియు కొందరుసూచనలు చేసినారు–

కానిఅట్టి దండయాత్రకు ఈక్రిందిఅంశములు అటంకము లైయున్నవి– ఇపుడు బ్రిటనుసేనలు కొంచెముకక్కువగానున్నవి– బ్రిటనుపై దండయాత్ర కలుగనున్నదనే భయముపూర్తిగా తొలగిపోవువరకు వాటినికొన్నిటిని అక్కడ కొన్నిటిని ఇక్కడవిభాగముచేయుట మంచిదికాదు– ఇపుడు బ్రిటిషువిమానాలు జర్మనులప్రదేశములపై ప్రతిరాత్రిబాంబులను వేయుచు అనేకము లైనజర్మనుసేనలను కదలజాలకుండ చేయుచున్నవి– దండయాత్రవల్ల ఇంతకంటెఎక్కువసాధించేదిలేదు–

రష్యావారుస్పష్టముగా కోరిన సహాయాన్ని అమెరికాబ్రిటనులు పంపుచు సేయున్నవి బ్రిటిషువారికే యూరపు ఖండములో దండయాత్రకు పూనుచో రష్యాకు పంపే సహాయాన్ని తగ్గించుకొనవలసియుండును అందువల్లరష్యా ఓడిపోవుటకుతోడ్పడుటయగును ఇపుడుదండయాత్ర బ్రిటనుచేయుచో జర్మనులుతమకుక్రిందనుండే జాతులతిరుగుబాటును తీవ్రముగాఅణచుటకు చర్యలుగైకొందురు– ఇపుడన్ని సోఅంతగట్టిచర్యలకై శ్రద్ధవహించరు– కనుక తిరుగుబాటు నెమ్మదిగావృద్ధిచెందుచుండగలదు. రెండేండ్లనుండి అపజయంలేకుండా జర్మనుసేన దండయాత్రలుచేయుచు క్రొత్తరాజ్యాలను రాబట్టుకొనుచున్న సమయములో బ్రిటిషుసేనలు యూరపుమీదపోయి పడినంతమాత్రాన అక్కడిజనులు విసిగితిరుగుబాటుచేయరు. అమెరికా వారిమెప్పులకై సైనికసౌకర్యముల విడనాడిదండయాత్రలు జరుపుటకంటె అవివేకములేదు.

త్వరలో భారత దేశంపై పు యుద్ధము

యూరపుఖండముపై బ్రిటిషువారి దండయాత్ర విజయాస్త్రముకాలేరనిన ఇంతవరకుఏరాజ్యముకూడ సాధించేజాలనంత సాధించవలెను– అనగా భూమిపైజర్మనుసేనలను ఓడించవలెను– అందుకుతగినన్ని టాంకులు విమానాలు మున్నగునవి తయారుచేసికొనుటకు బ్రిటిషు అలస్యంగా ప్రారంభించినది– అతగినంతసామగ్రి ఉత్పత్తి పూర్తికాకముందు బ్రిటనుక్రొత్తదండయాత్రలో దిగజాలదు, మరియు ీటనుదేశముపైనను టర్కీ–

సుభాష్‌బోసుగారిని గూర్చి జరనురేడియో

సుభాస్‌చంద్రబోసుగారినిగురించి ఇండియా ప్రభుత్వపు దేశీయాంగశాఖమంత్రిగారు కౌన్సిల్ ఆఫ్‌స్టేటులో చెప్పినమాటలను జర్మనీ, జపాను లరేడియోలు ధ్రువపరచినట్లు ఢిల్లీలోనవంబరు ౧౩ వతేదిన తెలిసినది. నవంబరు ౧౨ వతేదినహిందూస్థానీభాషలో ఇటాలీయులరేడియోలో ఇట్లుచెప్పబడినది. "బోసుగారు జర్మనీలోనున్నట్లు జర్మనురేడియోప్రకటించినది– భారతీయుల బాబుసుభాష్‌చంద్రబోసుగారి ఉపన్యాసముకొఱకై ఆత్రముగావేచియున్నారు. వారుతమదేశీయులకు ఉపన్యసించుటకై బెర్లినురేడియోలో ఒకఅవకాశము యొసగబడునని మేముఅన్నివిధములఆశతోనున్నాము"

అదేరోజున హిందూస్థానీభాషయందే ఒకజపానురేడియోలో ఇట్లుచెప్పబడినది. "జపానులో "ఇండియన్ ఇన్డిపెన్డెన్సులీగుయొక్క అధ్యక్షుడగు రాష్‌బిహారిబోసుగారు సుభాష్‌చంద్రబోసుగారు క్షేమముగాజర్మనీలో చేరినందుకు అభినందించుతెలిగ్రాముపంపినారు– సుభాష్‌బోసుగారు ౧౯౪౧ జనవరిలో భారతదేశమునుండి లేచిపోయియుండిరి– ఇపుడువారు జర్మనీకిచేరినట్లు, భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమునిప్పించుటకై ఒకసేనసుపంపుటకు జర్మనీతో ఒకఒడంబడికచేసికొని దానిపైసంతకముపెట్టినట్లును తెలిసినది"

భారత దేశములో అతృప్తిని తీర్చుడు

బ్రిటిషు లార్డు గారి వాదన

బ్రిటిషుపార్లమెంటుయొక్క లార్డులసభలో నవంబరు౧౨వతేదిన బ్రిటిషురాజుగారి ఉపన్యాసమునుగురించి లార్డుఅడిసన్‌గారు (లేబర్‌పార్టీకిచెందినవారు) విమర్శించుచు భారతీయసేనల ధైర్యసాహసములను మెచ్చుకొన్ని వాటికెంత పొగడినను అతిశయోక్తికాజాలదనిరి–అయినను భారతదేశమునుగురించి గాని బర్మానుగురించిగాని రాజుగారు ఏమియుచెప్పనందుకుఖేదపడిరి. యుద్ధమువల్లకష్టముగా ఉన్నను భారత దేశములోను బర్మాలోను అభివృద్ధి అక్కడివారలయిష్టానుసారముసాగుటకు బ్రిటిషువారట్లుచేయుటకు బ్రిటిషువారు అవకాశమును పోగొట్టిరనుఆశతోనున్నాననిరి–ఇపుడు ఆదేశములవారలలో ఉన్న అతృప్తినితీర్చి, భారతదేశంలో ఇపుడు బ్రిటిషువారితో సహకారముచేయకుండా ఉంటున్న పార్టీల నాయకుల చురుకైనసహకారము పొందుటకు యత్నముచేయబడునని ఆశించిరి.

ఇరాఖు, ఇరాను ప్రాంతములయందును తూర్పు ఆసియా ప్రాంతమందును తమశత్రువులు గెలవకుండ బ్రిటిషువారుచూచుకొనవలసి యున్నది– ఈసందర్భమున చర్చిల్‌గారు భారతదేశప్రధానసేనానికి పంపినసందేశములోని ఈమాటలుగమనించదగినవి– "భారతదేశపుసేనలు త్వరలోనే నైలునదినుండి కాకేసస్‌వరకు పోరాడుచు తమగృహములను, జనులను రక్షించుకొనవలసియుండును." బ్రిటిషువారిపుడు యూరపుఖండముపై దండయాత్రలో పడుచో ఈభారతదేశరక్షణకు కూడ ఆటంకముకాగలదు–

రాజకీయఖైదీలవిడుదల ఆలోచన

అమెరీగారిప్రకటన

భారతదేశపు రాజకీయఖైదీలను డిటెన్యూలను విడుదలచేయువిషయమై కామన్సుసభలో నవంబరు ౧౨వతేదిన గార్డనుమాక్డొనాల్డుగారు అమెరీగారినిఅడిగినారు.

"సత్యాగ్రహఖైదీలయొక్కయు డిటెన్యూలయొక్కయు సంఖ్య క్రమక్రమముగ తగ్గుచున్నది– తక్కినవారి విడుదలవిషయమై యాలోచింపబడుచున్నది" అనిఅమెరీగారు సమాధానమిచ్చిరి–

భారతజాతీయ వాంఛ

బ్రెయిల్స్‌ఫర్డుగారి సమర్థనము

హెచ్–యన్. బ్రెయిల్స్‌ఫర్డుఅను ప్రసిద్ధ బ్రిటిషురచయిత భారతదేశముయొక్క జాతీయ స్వతంత్రవాంఛను తమర్థించువారు. వారు ఈసారి "రీనాల్డ్సున్యూస్" అను పత్రికయందు తనస్వాతంత్ర్యముకొఱకై పోరాడుటకు భారతదేశమునకు అవకాశమీయుండి అను శీర్షికక్రింద ఒకవ్యాసమందు ఇట్లువ్రాసినారు.

"భారతదేశరక్షణకై మించితెలివిగలసైనికుడు చేయగలిగినదంతయు వేవెల్‌గారుచేయునని మనము నమ్మవలెను– కానిమనము భారతదేశమును రక్షించుచుండుట ఈకాలమునతగనిది. భారతదేశమే ఆపనిచేసికొనవలెను ... జీతమిచ్చినచో ఆయుధముగను, కార్ఖానాలలోపనివారలు గాన వచ్చుటకు దరిద్రులెప్పటికిని సిద్ధమే. కాని ఈ జనులసంకల్పబలము, తెలివి నిజముగా జాతీయమనదగిన ప్రయత్నమునందు చేరలేదవలెను– భారతదేశము మనకొఱకు గాని, చక్రవర్తికొఱకు గానిపోరాడదు భారతిజాతి తనస్వాతంత్ర్యము కొఱకే పోరాడగలదు– దానికి నాయకత్వము వహించిజాతీయ ప్రభుత్వమున్నపుడు ఆదిఅపని చేయును ...... మనము భారతదేశముయొక్క ఆత్మగౌరవ భారమును సంతృప్తిపరచి, దానిఅభిమానమును పొందుటకు శ్రద్ధవహించినచో, అది దానియంతటనే మనమిత్రముగా చేరగలదు–... చర్చిల్‌గారికి ఆలోచనలేకపోలేదు– తానుమంచితెలివి, ధైర్యముగల ప్రపంచములోకివచ్చి వానిభావించి వారుఒకఅర్ధగంటసేపు పరీక్షించిచూచినచో ఫ్రెంచివారిఅపజయపు రోజులలోవారు మనలలో ఉత్సాహముపురికొల్పినట్లే భారతీయులలోకూడ ఉత్సాహముపురికొల్పి తమపక్షమునకుచేర్చుకొనగలరు– గంభీరోపన్యాసమువల్ల అదికాజాలదు– వారలను మనపక్షమునకు ఆకర్షించుకొనవలెనినిన ఉదారమార్గ మవలంబించవలెను– జైళ్లనుఖాళీచేయవలెను– ౭ రాష్ట్రములలో మరల భారతీయమంత్రులు ఏర్పడవలెను– కానిఅసలు ముఖ్యమైనది జాతీయప్రభుత్వమును అపేరుతోను, అందుకుతగిన అధికారములతోను ఏర్పాటుచేసిస్వాతంత్ర్యమొసగబడిన ఆప్రజలకు నాయకత్వమునునుంచుట అసలుక్రొత్తరాజ్యాంగ రచన యుద్ధముముగియువరకు వేచియుండగలదు– కానిదానిని భారతజాతీయ ప్రభుత్వముచేయునట్లు మనమిపుడు శ్రద్ధవహించవలెను– జాతీయసంకల్పమునకు విఘ్నముకలిగించునట్టి మినహాయింపులిచ్చుఅల్పసంఖ్యాకులకు బలము కలిగించరాదు– మరియు ఈప్రభుత్వములోపనిచేయుటకు మనము చెప్పినదానికి తలఊచెడివారలనుగాక, భారతదేశమువిశ్వసించుచున్న నాయకులలోబలిష్ఠులను ధీరతములను ఆహ్వానించవలెను–... చర్చిలుగారుపెద్దవారేకాని ఇట్టిపనిచేయగలిగినంత పెద్దవారేనా? దీనినిచేయగలిగినచో వారుఅమెరికాను మాత్రమేగాక భారతదేశమునుకూడ అందింపలేవి. యూరపీయప్రజానీకమునకు ఆశాజ్యోతినొసగగలదు–

జాబులు

సీతారాంబాగు పాఠశాలపై

ఆక్షేపణలు సత్యదూరములు

ఆంధ్రులకు ఆంధ్రభాషపయిన ప్రథమధర్మమునకు శీర్షికగల వ్యాసమును చూచితిని. సీతారాం బాగు పాఠశాలా కార్యక్రమమునందు చిరపరిచయము లేనట్లు వారివ్రాతలవలననే తేటతెల్లమగుచున్నది. పాఠశాల ఆంధ్రులచే స్థాపింపబడెనని అందుండువిద్యార్థులందరు ఆంధ్రులేయని ఉపాధ్యాయులుగూడ ఆంధ్రులేయని ఒప్పుకొనిరి, ఇంతమంది ఆంధ్రులైయుండ ఇందుఆంధ్రభాషకు ప్రాముఖ్యతలేదని ఏట్లుగోచరించెనో తెలియదు.

గతసంవత్సర వార్షికోత్సవసందర్భమున శ్రీ రాజాబహద్దుర్ వెంకటరామారెడ్డిగారు అధ్యక్షపదవిని అలంకరించుటయు ఆంధ్రపితామహులను బిరుదమునొందిన బ్రహ్మశ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావుగారు మూర్తుల రాంకిషన్‌రావుగారు మొదలగుమహనీయులు ఇందలి కార్యక్రమమును గురించి పరిశీలనతో ఆంధ్రమున ఉపన్యాసము లిచ్చుటయు అందుస్వాగతపద్యముల నర్పించుటయు కార్యక్రమములను ఆంధ్రభాషలో సభికులకుపమత్కమున విన్నవించుటమొదలగు కార్యములు పక్షపాతరాహిత్యముగా సంస్కృతఆంధ్ర హిందీభాషలలో జరుపబడినవిషయమును వారు పత్రికలవలనగాని చిరపరిచితులగు మహనీయుల వలనగాని తెలుసుకొనకపోవుటచే నిట్లువ్రాయుటకు సాహసించిరి ఈసంవత్సర కార్యక్రమము గూడా పక్షపాతరాహిత్యముగానిరుపనిర్వయించి ఆంధ్రసోదరులకందరికిని ఆహ్వానమంపినను ఆంధ్రసోదరులు రాకపోవుటచే సభనలంకరించియుండువారందరూ హిందీలోజరుపుట నపేక్షించుటచే నాటికార్యక్రమము హిందీలో జరుపబడెను.

"కేవలము సంస్కృతము నభ్యసించినమాత్రమున పండితులనుచు భ్రాంతినిపీడుదురుగాక" యనివ్రాసిరి. దీనినిబట్టిచూడ పైవారికి సంస్కృతభాషయందుఎట్టిఆదరముకలదో పాఠకులుగ్రహించుదురుగాక.

పాఠశాలఉద్యమము

సుమారు ౧౦-౧౫సంవత్సరములక్రితము శ్రీ ఉ-వే-శ్రీ-కందాడై శ్రీ శఠగోపరామానుజాచార్యస్వామివారు ఇచ్చటనివసించు ఆంధ్ర శ్రీవైష్ణవవిద్యార్థుల అభివృద్ధినపేక్షించి నిస్వార్థముగా అనేకమంది విద్యార్థులకు విద్యాదానమును చేయుటయేగాక విద్యార్థులకు భోజనాద్యుపపత్తులగలిగించి సంస్కృత విద్యావ్యాప్తిచేయ నపేక్షించి ఉభయవేదాంతవర్ధని పాఠశాలయను నామకరణముచే పక్షపాతరాహిత్యముగా పాఠశాలజరిపించుచున్నారు. పైసంస్థకు ఏవిధమైన ద్రవ్యాధారమునులేకున్నను విద్యార్థులు అధికసంఖ్యాకులగుటచే స్వామివారిఅను మతినుపరించి ప్రస్తుతకార్యకర్తనగునేను హైద్రాబాదునివాసధార్మికుల ధనసహాయముచే ౬ సంవత్సరముల నుండి దేశాంతరులకు భోజనాదిసౌకర్యములుకలిగించి కార్యక్రమమును ప్రారంభించి ఉపపత్తులనుబట్టి నానాటికివృద్ధిపొందించుచు ప్రతివార్షికనివేదికయందు పాఠకులకార్యక్రమము నివేదించుచున్నాడను. ప్రస్తుతమునిందుండు ౭౦ మందివిద్యార్థులు ఆంధ్రులైయుండపాఠ్యక్రమము ఆంధ్రములోతప్పమరిఏభాషలో జరుపబడునో పాఠకులే గ్రహించగలరు ఇటీవల ఒకసంవత్సరమునుండి రాజా సర్ బన్సీలాల్ ట్రస్టుఫండునుండి నెలకి ౫౦ రూపాయిలు సహాయమొసగుచు హిందీభాషాపరిజ్ఞానమునకైమమ్ములప్రోత్సహించుటచే హిందీభాషకూడ జరుపబడుచున్నది. ఇందుపక్షపాతబుద్ధిచేతనా కార్యక్రమము జరిపించుట ఈసంస్థయొక్క ఉద్దేశ్యముకాదు. ఇందువర్ణాశ్రమానుకూలపద్ధతులపరిశారముగ్రోతివారువచ్చి సంస్కృత ఆంధ్రహిందీ విద్యాలాభముపొందుటకు ఏ కొమాత్రమును సందేహముండజాలదు.

శ్రేయాంసిబహువిఘ్నాని అనురీతిన ఇట్టి అలంబన ధర్మకార్యములు శాశ్వతముగాజరుగుట దుర్లభమైనను భగవత్ప్రేరణముచే నిరాటంకముగా జరుగుచుండపాఠశాలయందు పక్షపాతమనిగాని మతభేదమనిగాని వ్యక్తిగతభేదములు కలవనిగాని ఇతరులుఎన్నివ్రాసినను సంస్థకుహానికరంబుగా జాలదనిఇంతటితో విరమించుచున్నాను. పాఠకులు నిజానిజముల అరసిచూడదలచినచో ప్రత్యక్షముందు సమాధానమొసగబడును.

ఇట్లు

గోబ్బూరు తిరుమలనరసింహాచార్యులు.

(ఈచర్చఇంతటితో పరిసమాప్తి సీతారాంబాగులో రెండుపక్షములేర్పడినవి. ఉభయులును ఆంధ్రనాయకుల ఎవ్వరినైనా మధ్యవర్తిగా యేర్పాటుచేసుకొని పూర్వమువలె వివాదాలులేకుండా ఐకమత్యముతో ఉండవలెనని సూచించుచున్నాము. గో-ప.)

వైశ్యసోదరులకు మనవి

ప్రపంచము వృద్ధికిరావలయుననిన ప్రతిసంఘము మన మతాలుసంఘాలు బాగుపడవలయును. మొదలుపైవాటిని చక్కచేయకపోతే దేశమెన్నికాలానికైనను వృద్ధికిరాదని ఎన్నియోమారులు మనభారతదేశ నాయకులు తెలిపిచ్చిరి. అందుకనుగుణముగా కొన్నిజాతులవారు వారివారికులముల బాగోగులకై కృషిచేయుచున్నసంగతి మనవారికి బహుశా తెలియును. కాని మనవారుజాత్యభివృద్ధికై పాటుపడకపోవడము మనయొక్క దురదృష్టము. మనలోఎంతోమంది విద్యావంతులు అంతకన్న ఎక్కువధనవంతులుండికూడ సంఘసేవచేయకపోవడంవలన మనసంఘము దినదినముక్షీణించిపోవుచున్నది. దీనికిముఖ్యకారణమే మనధనవంతులు మరియువిద్యావంతులు లోకువంతీసుకొని సంఘాభివృద్ధికై పాటుబడకపోవడమే ఇట్లుచూచుచు ఊరుకుంటే మనసంఘముఎంత అధోగతిపాలగునో మీకుగోచరము.

ఇట్లు-బి-రాజయ్యగుప్త

గంభీరరావుపేట తాలూకాసిరిసిల్లా

కరీంనగర్ జిల్లా

గ్రంథదానము

శ్రీ ఆంధ్రగ్రంథాలయము, కొరుపాముల తా॥ నాగర్‌కర్నూలు ఈ గ్రంథాలయమునకు

విచిత్ర జగత్తు

అమీరాబాదులో ఒకభోరింగుబావిని త్రవ్వుచు ౫౦-అడుగుల లోతుపోయినతర్వాత అక్కడినుండి ఒకవిధమైన అరిచెలుగలదెను-అటుమెంటనే మందులు నిప్పురవలు మహావేగముతో చాల యెత్తుకెగసెను-అంతటితో భయపడి దిగవేసిన గొట్టముయొక్క రంధ్రమును పూడ్చివేసిరి. ఇప్పటికిని రాత్రింబగళ్లు ఒకపెద్దశబ్దము అక్కడనుండి వినవచ్చుచున్నదట.

... ...

లండనులో ఇటీవల ౭ ఏండ్ల బాలిక ఒకతె వీధిలోపడగా ఒకదంతమువిరిగెను. అది జరిగిన ౧౫-గంటలతర్వాత ఆదంతముతో బాలిక దంతవైద్యునివద్దకు పోయెను. ఆదంతవైద్యుడు ఆదంతమూలమున నిర్జీవముగుభాగమును తీసివేసి మరల ఆదంతమును ఆపిల్లచిగురులో పెట్టి సన్ననితీగనుచుట్టి గాకట్టివేసెను. రెండునెలల తర్వాత చూడగా ఆదంతము బాగుగా అతుకుకొని సరిగా యుండెను.

... ...

అమెరికాలో "అమెరికా రసాయన విజ్ఞాన సమితి"యని ఒకటిగలదు- ఆసమితివారు చేసిన పరిశోధనలవల్ల చాలాశ్రు ఒక అర్థసేరు పచ్చిగడ్డిలో ౧౫సేరుల పండ్లలోను కూరలలోను ఉండే విటమినులకంటె ఎక్కువ విటమినులుగలవని తేలినది-ఆకులఎండుగడ్డిలో ౧౫౦సేరుల పండ్లలోను కూరలలోనుఉండే విటమినులకంటె ఎక్కువ విటమినులుఉండినట్లు తేలినది- అమెరికాలో జనులు పండ్లు, కూరలు చాలినన్ని వాడనందువల్ల యుద్ధపుపనులకు చాలినంతపాటవము లేకుండా ఉన్నారని ఒకఅన్వేషణ బయలుదేరినది ఇప్పుడు అందరును గడ్డితినేటట్లుచేసినబాగుండునని చూచుచున్నారు- గడ్డి మనుష్యునికి రుచించదాయెను. అదిరుచించునట్లు చేయగలవారెవరైనను ధ్రువపడుచో వారికిగొంతుల దాలరులను బహుమతిగా నిచ్చుటకు ఏర్పాటుచేయబడినది.

ప్రకటన

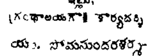
స్టేషన్ శంకరపల్లి వాస్తవ్యుడగు పిల్లిగుండ్ల రాచయ్య

సాహాను యిందుమూలముగా అందరకు తెలియచేయుట యేమనగా, నేను నాతమ్ముడు రామదాసు యింతవరకు సమిష్టి కుటుంబస్థులమై, "పిల్లిగుండ్ల రాచయ్య, రామదాసు" అను పేరుతో వ్యవహారము జరుపుకొనుచుయుంటిమి. కాని కొన్ని కారణములవల్ల నేను నాతమ్ముడు రామదాసువిభాగము కాదలచి, పంచులద్వారా మాయావత్ జాయదాదు, దస్తరం, దుకాణం లేవదేవి శ్రీవృషనామసంవత్సర చైత్రి బ॥ ౧ నాడు విభాగముచేసుకొని ఎవరిదుకాణము వ్యవహారము వగైరాలు వారివారి పేరట వేరు వేరుగా జరుపుకొనుచున్నాము. కాబట్టి ఒకరివ్యవహారముతో మరొకరికి ఏవిధమైన సంబంధములేదు అట్లు ఏవిధమైనసంబంధము ముందుగూడ యుండజాలదు.

ఇట్లు

పిల్లిగుండ్ల రాచయ్య

జటప్రోలు సంస్థానములోచేరిన పెద్దకొత్తపల్లి గ్రామం మ-రా-శ్రీ గోపూరు లక్ష్మీకాంతరావు పట్వారిమక్తేదారు గారు దయతో చందాదారుగ చేరుటకు (3/) రూపాయిల వెలగల అత్యుత్తమ గ్రంథములను దానమొసగిరి. ప్రశస్తమగు శ్రీవారి విద్యాభిమానమునకు మా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతను నివేదించుకొనుచున్నాము.

ఇట్లు,

గ్రంథాలయగౌ॥ కార్యదర్శి

యం. సోమసుందరశర్మ

ఖాస్గీ కంపెనీల రైళ్లుండరాదు

భారతశాసనసభ వారి నిర్ణయము

భారతశాసనసభ రెండవశాఖ యగు స్టేటు కౌన్సిలుసభ నవంబరు ౧౯వ-తేదీ ఉదయము సమావేశమైనపుడు పండితహృదయ నాథకుంజ్రూ గారు "బెంగాలు అండ్ నార్తువెస్టరన్ రైల్వే" కంపెనీవారి రైలుబాటల సౌకర్యాలను "రోహిల్ఖండు-కామాయూన్ రైల్వే" కంపెనీవారి రైలుబాటల సౌకర్యాలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ౧౯౪౧ డిసెంబరు ౩౧-వతేదివాటికి కొనవలెననియు ఆసంగతిని సదరు కంపెనీలకుముందుగా తెలియబరచవలెననియు ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానముగురించి ఉపన్యసించుచు వారు ఇపుడు రోహిల్ఖండ్ రైల్వేవారి-బాటలలో నూటికి ౫౦ పాళ్లు "బెంగాల్ అండ్ నార్తువెస్టర్న్ రైల్వేవారి బాటలలో ప్రతిశ్శతి ౭౦ పాళ్లను ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అధీనమందే యున్నవనిరి. ఇండియాదేశములోని రైళ్లు క్రమేణ ఇండియా ప్రభుత్వపు సొత్తుగావలెనను పద్ధతిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకే అంగీకరించియున్నారు. "బెంగాల్ నార్తు వెస్టరన్" రైల్వేకంపెనీవారి రైళ్ళవిషయములో ౧౯౩౧లో భారతశాసనసభయగు అసెంబ్లీలో అప్పటి రైల్వే అమంత్రియగు సర్ జార్జి రెయినీగారు ప్రతిపాదించిన ౨-వ తీర్మానమును ఆమోదించబడియుండెను. తర్వాత ౧౯౩౪ లో ఆదేసభలో కొంత చర్చజరిగియుండెను. ఆరెండు సమయములలోను ప్రభుత్వము ఆరైల్వేకంపెనీవారి రైళ్లను కొనుటను ముందుకు మరొకరోజుకు చూచెదమనియు అట్లుచేయుటవలన తక్కువధరలకు కొనగలుగుదురనియు సమాధానమిచ్చియుండెను. ఇపుడు ఎంతధరతగ్గినదో తెలుపవలెనని కుంజ్రూ గారు కోరుచున్నపుడు ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికస్థితిచాలా బాగున్నందువల్ల దానిని కొనివేయవలెననిరి

రైళ్ళశాఖ కార్యదర్శియగు యస్. యన్. రాయిగారు సమాధానమిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు ఇందుకు సంబంధించిన విషయములన్నిటిని జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేయుచునే యున్నారనిరి. ఇపుడు కొనుటకు నిర్ణయమైనచో బెంగాల్ నార్తువెస్టర్న్ కంపెనీవారికి ౧౭కోట్ల ౪౮ లక్షల రూపాయలను చెల్లించుటయేగాక ౧౯౩౦౦౯ పౌనుల డిబెంచర్ల క్రమముకూడ చెల్లించుకొనవలసియుండుననియు ఇట్లు మొత్తము ౧౯౩ కోట్ల రూపాయలగుననియు రోహిల్ఖండు రైల్వేవారికి మరి మూడుకోట్ల రూపాయిలు కొనగవలసియుండుననియు ఇపుడు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము విషయమై సభవారు పట్టేపట్టుచో, ప్రభుత్వప్రతినిధులు ఏమైపునను ఓటులనీయకతటస్థులుగా నుందురనియు చెప్పిరి,

పండిత కుంజ్రూగారు ౧౯౩౭వ వరకు కాచుకొని యున్నచో ఏమీ చెల్లించకుండానే ఆరైల్వేలను పొందవచ్చునని యస్. యన్. రాయిగారు చెప్పినమాటకు సమాధానమిచ్చుచు బెంగాల్ నార్తువెస్టర్న్ రైల్వేవారొక్కరే సంవత్సరము ౧కి ఒకకోటి రూపాయిలకుపైగా లాభము తీయుచున్నారనియు మరి ౭౦ ఏండ్లు వేచియుండుటవల్ల వదులుకొనవలసివచ్చు లాభమే ఇపుడు చెల్లించవలసిన క్రయముకంటె ఎక్కువగా నుండగలదనియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుకొనుచున్న చిక్కులెవ్వియో విశదపరచవలెనని వారు కోరిరి. ఈరైళ్ళపరిపాలనను గురించి ప్రజలు చాలవిసుగుచెంది యున్నారనిరి,

తుదకు కుంజ్రూగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము సభవారిచే ఆమోదించబడెను.

ఈతీర్మానమునుగురించిన చర్చకంటె పూర్వము సభ్యులడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వప్రతినిధులు సమాధానముల నొసగిరి, అందులో ఒకప్రశ్నకు సమాధానమేమనగా సర్ హరిసింగుగౌరుగారు లండనులో ప్రభుత్వమువారినుండి లైసెన్సు పొందని ఒక హోటలుకు వచ్చెదనని టెలిఫోనులో తెలిపి, అక్కడికి పోయినతర్వాత ఆహోటలు యజమానులు "మీరు విదేశీయులు గాన మాకిక్కడ చోటులేదుపొండి" అని చెప్పిరట. నేను బ్రిటిషుప్రభువుగారి ప్రజలలోనివాడ నేనని గౌరుగారు చెప్పుకొన్నను వినలేదట. ఈవిషయములో ఆహోటలువారిని ఏమిచేయుటకును బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు అధికారములేదనుకున్న ౧౯౪౧ జూన్ ౧౯వతేదివాటి బ్రిటిషు పార్లమెంటు కామన్సుసభలో గౌరుగారియెడచూపిన అగౌరవము తగదని అభిప్రాయములు తీక్షముగా వెల్లడించబడెననియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కూడ అదే అభిప్రాయముతో చేయుచున్నారనియు ప్రభుత్వప్రతినిధి సమాధాన మిచ్చెను.

మరియొకవిషయము జనపరిగణనకు సంబంధించినట్టిది. వారు భారతదేశపు జనసంఖ్య హెచ్చినను, అందులో గొప్పయేమియు లేదనిరి, జనసంఖ్య లెక్కలను కావలెనని పెంచిమారినవారు

దియోలీ ఖైదీల కోరికలు

ప్రభుత్వమునకు గాంధిమహాత్ముని విజ్ఞప్తి

గాంధిమహాత్ముడు నవంబరు ౧౮వతేదీన ఈ క్రిందివిధముగ పత్రికలలో ప్రకటించెను:-

నేను ౧౭వతేదీన శ్రీ జయప్రకాశ నారాయణగారికి ఈక్రిందితంతిసందేశమును పంపించియుంటిని, "మీరును, ఇతరులును నిరశనదీక్షను మానవలెనని గట్టిగా సలహానిచ్చుచున్నాను-కోరికలు తీరునట్లుచేయుటకు ప్రజాభిప్రాయము సృష్టించబడుచున్నది. డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ గారును మియాఇఫ్తికరుద్దీన్ గారును ఈ విజ్ఞప్తియందు నాతో కలిసియున్నారు- ప్రభావతి మిమ్ములను మానవలెనని తొందరపడుచున్నది. ముందేమి జరుగునో మాకిచెప్పవలెనని ఆమె నాపియున్నాను" దీనికినాకిపుడే ఈ క్రిందిసమాధానము వచ్చినది: "తంతిసందేశమునకు కృతజ్ఞుడను- ఇన్నివిధముల సర్దార్ మంగళసింగుగారి తెలుపగదినాను-నాకోరికలు న్యాయమైనవి నిరశనదీక్షను మానజాలనందుకు క్షమింపుడు-బయట మీరుచేయగలిగినదిచేయవచ్చును. ప్రభావతిని పంపించవద్దు.

సర్దార్ మంగళసింగు గారి నుండి నాకింకను ఏమియు తెలియలేదు-మున్ముందుకు ఏమిపుడుండునో అదియు తెలియగలదు-కాని ఈవిషయమున ఆలస్యము సహింపరానిది- శ్రీజయప్రకాశు గారి తూకము చాలా తగ్గిపోయినట్లు వింటిని- బలవంతముగా ఆహారముతినిపించుట ప్రస్తుతమునకు తప్పించుకొనుమార్గము మాత్రమే. శ్రీ జయప్రకాశు కార్యకర్తలలో చాలవిలువగలవారిలో నొకరు-వారిని మెత్తబరచగలదేదిగాని ఉన్నచో, అది మేము కలిసిపంపిన తంతిసందేశము అయియుండవలెనని నమ్ముచున్నాను నేను ఆశ్చర్యముచేసికొనుచున్నాను-తన భార్యనురావద్దని వారు వాదించుట చాలాఘోరముగానున్నది-తననిర్ణయమును ఎట్టిభారముగాని మరేదిగాని చలింపచేయరాదని వారికోరిక,

నేను గ్రహించగలిగినంతవరకు ఈనిరశనదీక్షయందు రాజకీయమైన అంతరార్థమేమియులేదు- నిరశనదీక్ష మానబడువరకు వారలవిషయము నాలోచించనిరాకరించుట క్రూరమైన పొరపాటు. శ్రీజయప్రకాశు గారిని, వారితోడిఖైదీలను ప్రాణోపద్రవము కలుగునంతవరకు ఆశ్రయించుట అమానుషచర్యయగును. వెంటనే ఆ డిటెన్యూల కోరికలుతీర్చుట మానుషధర్మమని నేను ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుచున్నాను- రాష్ట్రప్రభుత్వము లకోరికలు కనుగొని వాటిప్రకారమాచరించెదననుట న్యాయమైనమాటకాదు, సరియైనమాటకాదు-సౌఖ్యవిషయము, స్వాతంత్ర్యము ముఖ్యమగు విషయములలో కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రప్రభుత్వముల కోరికలప్రకారము చేయవలసినవిధిలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు డిటెనూలను తమరాష్ట్రములలో ఉంచుకొనుటకు భయపడుచున్నచో, ఏదో సంపూర్ణముగా తప్పైనది ఉండవలెను.

ఈవిధముగా నిరశనదీక్ష సాగుచుండుటజూడ శాసనోల్లంఘనపు ఖైదీలను విడుదలచేయుట వ్యర్థమనిపించుచున్నది-వారలు తమంతటతామే జైలుకుపోయినట్టివారు- తమంతటతాము జైలుకుపోకున్నను, న్యాయస్థానవిచారణ లేకుండ బంధించియుంచబడినవారలు అటులేయుండి, ప్రతిమానవునికి ఉండవలసిన కనీసపు సౌకర్యములకై నిరశనదీక్షబూనియున్నపుడు, ఈశాసనోల్లంఘనపు ఖైదీలు ఏమొగముపెట్టుకొని బయటికిరాగలరు?

కొందరు పత్రికలలో ఆక్షేపించియున్నారు,-కాని లెక్కలను పరిశీలించినతర్వాత యథార్థమును అవి సాధ్యమైనంత సరిగా తెలుపుచున్నట్లు తెలియగలదు. రాష్ట్రముల నేర్పరు లెక్కలు ౧౯౪౨ మార్చిలోగా అచ్చుఅయియుండగలవు. భారతదేశము మొత్తపులెక్కలకు రాష్ట్రముల నుండివచ్చెడి లెక్కలపై ఆధారపడవలెనుగదా యున్నను, వాటినికూడ అదేతేదివాటికి ప్రచురించవీలగునని ఆశతోనున్నారని ప్రభుత్వప్రతినిధి సమాధానమిచ్చెను. ఈజనపరిగణనకై మొత్తము ౭౬ లక్ష ౨౦వేల రూపాయిలు ఖర్చుఅయినవనిరి.

క్రొత్తరాజ్యాంగ సంస్కరణల కమిషనుపని యేమి?

నవంబరు౧౮వతేదీన భారతశాసనసభ రెండవశాఖయగు కౌన్సిల్ ఆఫ్ స్టేటు సమావేశమందు ఇపుడుదేశములో రాజకీయముఖ్యులందరివద్దకు పోయితిరుగుచు అభిప్రాయములను సేకరించుచున్న రాజ్యాంగసంస్కరణలకమిషనయగు హాడ్సన్‌గారిపనినిగురించి చాలవినోదకరముగ ప్రశ్నోత్తరములువడచినట్లు "హిందూ" పత్రికయొక్క విశేషవిలేఖరిపంపినవార్తలో నున్నది-ప్రశ్నలకు రైట్ ఆనరబిల్ సర్ అక్బర్ హైదరిగారు సమాధానమిచ్చుచు, ఆకమిషనరుగారు రాజ్యాంగసంస్కరణ అనుగుణించిన ప్రతివిషయమును పరిశీలించుచున్నారనిరి, కాని ఆకమిషనరు నేరుగా వైస్రాయిగారికిలోబడియుండుఅధికారి గావున,ఆయన పరిశీలించినకొన్ని విషయములను కేంద్రశాసన సభవారికి తెలియుబరచుటకు వాగ్దానమొసగ వీలులేదనిరి.

వైమర్ కమిషను, జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీవారలు ఈసంస్కరణల విషయములలో చేసినపనియంతయు వ్యర్థముచేయుబడు యను అంతోళనతో పి.యన్. సప్రూ అనుసభ్యుడు హాడ్సన్ గారిపనిపైచెప్పిన రెండుకమిటీలవారలును చేసిన పనికి దానితర్వాతచేర్చవలసిన దానిని చేర్చుట మాత్రమేయనియు ఆసాటులో హాడ్సన్ గారు కర్తలనుబట్టి రాజ్యాధికారుల నెన్నుకొనుపద్ధతికిని గవర్నరుల అధికారములు వంశపారంపర్యముగా సంక్రమించుచుండుపద్ధతికిని అనుకూలములైనఅభిప్రాయములను సేకరించుచుండుటలేదనియు మాటనొసగవలసినదని కోరిరి-కాని సర్ అక్బర్ హైదరిగారు మొదటచెప్పినదానికంటె ఎక్కువచెప్పజాలనిరి. అంతుపై కుంజ్రూగారు భావిరాజ్యాంగసంస్కరణములు కేవలము వైస్రాయిగారికిని ఇండియామంత్రిగారికిని సంబంధించిన విషయములుమాత్రమేనా యనియు, వాని ఇండియాప్రభుత్వమువారి విషయములలోచేర్చక వైస్రాయిగారి ప్రత్యేకాధీనములో ఎందుకుంచినారనియు అడిగిరి.

అమెరికా ప్రాంతాలవెలుపలికి అమెరికను సేనలు

అమెరికాసంయుక్తరాజ్యము దు కాంగ్రెసు వారితో సైనికదళములలోనివారలను యుద్ధశాఖాధికారులు "మీకుఅమెరికా ప్రాంతాలవెలుపలికిపోయి పనిచేయుటయిష్టమేనా అనిఅడిగినట్లు ఒకవార్తవచ్చినది-

Golkonda Patrika

Volu 16 — No 58 | Published on every Monday and Thursday - Hyderabad Dn | 24-11-1941

హైద్రాబాదు రక్షణశాసనము క్రింద అభియోగము

ఖమ్మంమెట్టు, ౧౧-౧౧-౪౧

ఖమ్మంమెట్టు వర్తకసంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులపై ప్రజాశాంతిరక్షణశాసనం ౨౬వ సూత్రంక్రింద స్థానికపోలీసువారుపెట్టిన చార్జి నిన్న స్థానిక మేజస్ట్రేటుగారు విచారించినారు. ఫిర్యాదుపక్షపు అద్దంకిసత్యనారాయణగారు తాను సైరా ౫౻౩౦ లు దుకాణంతీశానని తనను పిలిపించి దుకాణం తెరచినందుకు, జుర్మానా, క్షమాపణ పత్రం ఇవ్వమని అడిగినారనిన్నీ, సంఘాధ్యక్షులు ఆకుల పూర్ణానందంగారు జుర్మానా క్షమాపణ పత్రం దాఖలుకోసం పేరకు ఎవరుయివ్వరనిన్నీ ఆరువుకూడాయివ్వరనీ ఇంట్లోఉండటమే కష్టమౌతుందనీ చెప్పారనిన్నీ కానితానుజుర్మానా, క్షమాపణపత్రం యివ్వలేదనీ తరువాత రెండు నెలలకు 10 తారీఖున సర్క్యులరుఅనే కరపత్రాన్ని సభ్యులకుకవర్లలోను మిగతావారికి విడిగాను పంచిపెట్టారనీ తనకూఒక కాగితం యిచ్చారనీ తనకాగితంలో అద్దంకిసత్యనారాయణకు, వేమలపల్లి నాగభూషణమునకు సామాను నగదుకుగాని అరువుకుగాని యివ్వవద్దని ఉన్నదనీ తెల్లవార తన భాగాదార్లు వంగవీటి రాఘవులు గారి కొట్టుకు కుంచపర్తి లక్ష్మీనారాయణగారికొట్టుకు సరకుకువెళ్లగా సంఘంబాయికాటుచేసిందిసరకు యివ్వమనిచెప్పారనీ తనఖాతాలో యిస్తేకాని కాకుంటే నగదుకైనా తెద్దామని వెళ్లానని సరకు యివ్వమనిచెప్పారనీ తర్వాత మూడురోజులకు కోటేటినారాయణను తాను కిర్సనాయిలుడబ్బా అడుగుతూవుంటేను అమరుపటిదినం నూకల రామచంద్రయ్యవద్దకువెళ్ళి సరకుఅడుగుతుంటే సోమలవాసుదేవు (సంఘకార్యదర్శి)వచ్చి సత్యనారాయణను బాయ్‌కాటుచేశాం సామానుయివ్వవద్దు యిస్తే మిమ్ములబాయ్‌కాటుచేస్తాంఅంటే వారు యివ్వలేదనీ తర్వాతఒకనాడు గుడిపాటి వెంకయ్యవద్దకువెళ్లి కిర్సనాయిలుడబ్బా అడుగుతూవుంటే మద్దిపిచ్చయ్యవచ్చి సత్యనారాయణను బాయ్‌కాటుచేశాం రొక్కానికిగాని అరువుకుగాని యివ్వవద్దన్నాడనిన్నీ ౧౦, ౧౫ రోజులు ఎక్కడతిరిగినా సామానుదొరకలేదు వ్యాపారం బందయి జీవనంజరగటంలేదనీ ముగ్గురునలుగురు స్త్రీలదగ్గరకుపోయినా సంఘంవ్యవహారం కాబట్టి అంటించుకోమని అన్నారనిన్నీ హైదరాబాదు సాహెబు ఒకాయన తనదుకాణంమీదికివచ్చి సిగిరెట్టుడబ్బీఅడిగితేలేదన్నాననీ డబ్బీలేకపోవటం ఏమిటనిఅడిగితే సంఘంబాయ్‌కాటుచేసిన సంగతి చెప్పాననీ ఆయనదరఖాస్తువ్రాసి పోలీసు ఠాణాకు యివ్వనిచెప్పితే ఆప్రకారం యిచ్చాననీ వాఙ్మూలంయిచ్చాడు. సంఘపక్షపు న్యాయవాదులు అడ్డుసవాళ్లువేశారు. జవాబులు యిస్తూ తనదివిల్లరదుకాణం ౯, ౬ వందలపెట్టుబడి పదిఏండ్లనుంచివున్నది రోజూ మూడు నాల్గు రూపాయీలఖర్చులమ్ముతాననీ తనకొడుకు అద్దంకి వెంకటసుబ్బారావు సామానుకొనితెస్తాడు నౌకరీ చేస్తాడు. సంఘంపెట్టి రెండేండ్లయింది. సంఘం పెట్టినప్పుడు సమావేశంఅయిందికాంది తనకుతెలియదనీఇతరచోట్లసంఘాలున్నసంగతి తెలియదు, నియమావళి ముద్రఅయినది తెలియదు సాహెబు వ్రాసియిచ్చినదరఖాస్తు ఠాణాకు యిచ్చాను, తాను తెల్గులోచెప్పితే ఆయన ఉరుదులో వ్రాశాడు ఆయనను అంతకుపూర్వం చూడలేదనీ ఆతర్వాత చూడలేదనీ తానుఅమావాస్యనాడు అమ్మలేదనీ, తాను ఆఅమావాస్యచుట్టాలదగ్గరకు పోయినాననీ నేనురాకమునుపే తనభార్య అమ్మివుండవచ్చుననీ సాయంత్రంవచ్చి అమ్మాననీ, ఆకారంసర్వింగం గారికొట్లో ౮ అగస్టుముందైన తేదీల్లో సరకు తెచ్చానోలేదో చెప్పలేననీ వర్తకులంతా అమావాస్యదుకాణాలుమూయాలని చేసినతీర్మానం తనకుతెల్వదనీ వేలంకొనిశాలమీద తనసంతకంలేదనీ తనకొడుకుపెట్టింది తనకుతెల్వదనీ తనులేనపుడు ఒకసారిమాత్రం వెళ్ళినకొడుకు వేలంతీసుకొన్నాడనీ తనుకోప్పడ్డాననీ తనబజారులో దుకాణములు ౨౫ వున్నవనీ అన్నీ తీశారనీ తానుతీశాననీ సంఘంవారు తనదుకాణంముందు పహరాఏమీపెట్టిందలేదనీ ౪, ౧౦ రోజులవరకు అడుగుతుండగా వచ్చేవారనీ పైఅయిదుగురివద్దకుతప్ప మరెవరిదగ్గరికి వెళ్లినప్పుడు ఎవరూరాలేదనీ తనకొడుకు వేలంలో తీసుకొన్నప్పుడు డబ్బుదాఖలు అయిందో లేదో తెల్వదనీ తానుతనకొడుకుకలిసే వుంటామనీ తనకుతెలియనిదే అతనేపనీచేయడనీ నేరసుఅర్థం తనకూఏమీ తెలియదంలేదనీ సంఘంవల్ల జుర్మానాలువసూలుచేయటం క్షమాపణపత్రాలు తీసుకోవడంతప్ప ఏమీలేదనీసర్క్యులరుమీద సంఘ సభ్యులను ఆ నేవున్నదనీ ఇతరుల కొనుకచ్చారో తెలియదనీ తానుసభ్యుడుకాననీ ఆసర్క్యులరులో అరువుఇవ్వటం, రూపాయలకు వాయిదా అనేవున్నది, నగదుకయివ్వవద్దనిలేదు సంఘ సభ్యుల సంఖ్య తెలియదనీ కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులుతెల్సుననీ తనకుతెల్సినంతవరకు ఊళ్లోసంఘంలోసభ్యులుగా చేరనివర్తకులే ఎక్కువగావున్నారనీ ఇంతకుముందు ఎవ్వరినీ క్షమచెప్పు చేయలేదనీ సంఘంప్రుద్దేశ్యాలు నియమాలు తెలియవనీ సంఘంవల్ల కష్టపడుతున్న వారిలోగుడిపాటివెంకయ్య కారంశెట్టివీరయ్య రంగాపీరభద్రం ఇంకా ఇతరుల పేర్లుకూడా వున్నవిగాని జ్ఞాపకంలేదనీ సంఘం వారు ప్రభుత్వానికివ్యతిరేకంగా చేయనున్నారనీ నేనుచెప్తేనే వ్రాసినదనువ్రాశాను ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకమైనపనిఅంటే సంఘంవారు డిక్రీలు నోటీసులు యిచ్చేవారనీ ౩౦, ౩౫ ఫైసలాలుపైగా చేశారటనిన్నీ కక్షిదారులు వారంతటవారే రజా వయినారోలేదో తెలియదనీ సంఘంవారు మాట విననివారిదగ్గర జుర్మానాతీసుకొంటారనీ విన్నాననిన్నీ దస్తూర్ అమల్ తహాపుజె అమనె అమ్నా అని నేనేచెప్పివ్రాయించాను అవ ఏమీమా తెలియదనీ సోమలవాసుదేవు మద్దిపిచ్చయ్యలతో మరెవ్వరూ అడ్డురాలేదనీ వారైనాకోటమాటలుగా నేచెప్పానని వాఙ్మూలంయిచ్చాడు.

నిజాం రాష్ట్రవైష్ణవ సంఘకార్యాలయ ఉద్దేశములు

భగవద్రామానుజాచార్య విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంతమును ప్రచారముచేయుచునుండుటవలన, ఆబాలవృద్ధులీ మతధర్మములను, చక్కగ తెలుసుకొనియుండినారు. వారితరువాతకొందరు జ్ఞానాధికులు దేశకాలానుగుణ్యముగా సంస్కృతాంధ్ర ద్రావిడ భాషలలోకొన్ని గ్రంథములరచించి యీమతధర్మములనుపదేశించి పోషించుచువచ్చిరి. కాని రాను రాను ఈదేశమున లుప్తప్రాయముగా కనబడుచుండెను, కావున ప్రాచీనాచార్య మార్గముల ననుసరించి ఈమతమునకు దేశవ్యాప్తి కొందవలయునని దక్షిణహైదరాబాదునందు కొందరు శ్రీవైష్ణవులుగలసి, నిజాంరాష్ట్రశ్రీవైష్ణవసంఘమను పేర నొకసంఘమును ౧౮-౭-౧౯౪౧ తేదిన స్థాపించిరి. శ్రీవైష్ణవసంఘములోనిలోపములను కుడిభేదములనుతొలగించి మతసిద్ధాంతమును పోషించుటకై ప్రయత్నించును, భగవత్సన్నిధి వ్యవస్థలను, శ్రీవైష్ణవాగ్రధర్మములను, ఆళ్వారాచార్య పరిగ్రహీతనిబంధనలను, వారిజీవితచరిత్రములలోని సూక్ష్మధర్మములను విద్వాంసులచే నుపన్యాసముల నిప్పించుచు, వీటిని మాసపత్రికవలననైన, గ్రంథమాలవలననైన, నిజాంరాష్ట్రమునందంతటను, ప్రచారముచేసి సంపూర్ణపరిజ్ఞానశక్తిని కలిగింపజేయుటను సుప్రసిద్ధవిద్వాంసులచే పరిపూర్ణాభిమానముతో సర్వవిధములప్రయత్నింపజేయును, కావున ౧౮ సంవత్సరములకు తక్కువ వయస్సుగల చాతుర్వర్ణ్య శ్రీవైష్ణవ స్త్రీపురుషులందరును ఈసంఘమునకు గౌరవసభ్యులుగా నేర్పడి ఆర్థికసహాయము చేయుటయేగాక. ప్రతికార్యములోను ఈసంఘమును ప్రధానముగా గౌరవించుచు తోడ్పడగరు.

ఇట్లు
నిజాంరాష్ట్రశ్రీవైష్ణవ సంఘము,
ప్యారక శ్రీరామాచార్యులు, కార్యదర్శి
సీతారాంబాగ్ నవగ్రహవీధి హైదరాబాదు (దక్షిణ)

నీటి కరువు

బెల్లంపల్లి (ఒకవిలేఖరి) ౧౪-౨-౧౩౫౧ఫ

సిరపూరుతాలూకాలో కొన్ని చిన్నగ్రామములయందు నూతులలో (భావులలో) నీరులేక సమీపమునవున్న నదులయందు చెలిమెలు త్రోడుకొని చిన్న చెంబులతో తీసుకొనుచున్నారు, ఆచెలిమలవద్దకూడ జనులు అధికమై నేనుముందు నేనుముందుఅని అల్లరిచేసుకొనుచున్నారు. పశువులకుకూడనీరు ఆచెలిమలనుండి చాలశ్రమతో పోయుచున్నారు. ఇట్టిస్థితి ఈకార్తీకమాసమునందున్నచో వేసవికాలమున వారిస్థితిఏమి.

తీగలపల్లిమక్తా రైతులకష్టములు

(స్వ-వి)

పైమక్త మహబూబునగరం తాలూకాలోచేరినది- మక్తేదారురైతులపై ఎక్కువపన్నులను ఏర్పాటుచేసియున్నారు- ఈయేడు చేలుచాలావరకుఎండిపోయి రైతులుచాలనష్టపడినారు- పశువులకు ఆహారములేక రైతులుచాలా కష్టపడుచున్నారు మక్తెదారు పుల్లరిపన్నువసూలుచేసిఅన్యాయముగారైతులను కష్టపెట్టుచున్నారు, తినుటకు తిండిలేకయున్నరైతులపై అన్యాయపుపన్నులు ఏర్పాటుచేయుటయేకాక కోళ్లు, కోడిగ్రుడ్లు రొట్టెలు మొదలగునవి వెట్టిపట్టుచున్నారు-

స్థానికవార్తలు

మైసూరు దీవానుగారైన సర్ మిర్జాయిస్మాయిల్ గారికి ౨౧ నవంబరునాడు తేనీటివిందు నిచ్చిరి. ఆసందర్భములో వారినికలియుటకు హైద్రాబాదు పురప్రముఖులను విందుకాహ్వానించిరి-

... ...

నిజామాబాదులో మిడుతలదండు పంటలపాడుచేయుచున్నదని కొన్నిపత్రికలలోవ్రాసినారు, అదిఆబద్ధమనియు కొంతపురుగులు అనుమ చేలను నష్టపరిచినవనియు దానివిషయములో వ్యవసాయశాఖవారు శ్రద్ధతీసుకొనుచున్నారనియు ప్రభుత్వప్రకటనశాఖవారు తెలుపుచున్నారు.

... ...

శ్రీయుతపంతపూరు గోపాలురావువకీల్ అలియాబాదగ్రామం ౭౨సంవత్సరముల వయస్సున ఒకవారందినములు జ్వరవచ్చి ౧౮ ౯ ౨౧ ఫసలీనాడు రాత్రిమూడుగంటలకు కాలంచేసినారు. వీరుహైద్రాబాదులో సుప్రసిద్ధవకీల్‌గా పరిగణింపబడుచున్నారు.

... ...

మ-ఘు-వ నిజాంస్టేట్ రైల్వేమానేజింగుడైరెక్టరుఅగు లెఫ్టినెంటుకర్నల్ ఇ-డబ్లియుస్లాటర్, యమ్-బి-ఇ-గారు ౨౧-౧౧-౪౧ తేదీన న్యూఢిల్లీనుండి హైద్రాబాదుకుతిరిగివచ్చిరి.

... ...

శ్రీహంపీవిరూపాక్ష పీఠాధిపతి

శ్రీశ్రీజగద్గురుశంకరాచార్యహంపీవిరూపాక్ష శంకరభారతస్వాములవారు ౧౭-౧౧-౪౧ తేది కంది తాలూకా మహారంశిఖరం గ్రామానికి ఉదయం ౯ గంటలకు గజోత్సవముతో దత్తారాంమహంతుమఠములో విడిదిచేసిరి తరువాత బ్ర॥ వేదాంతశిరోమణి మైయిడిమట్టిచంద్రశేఖరశాస్త్రిగారుపన్యసించిరి.

మరలఅట్లాంటిక్ పత్రముమాట

చర్చిల్ గారు ఇండియాబర్మా ఎధియోపియాలను ఒక్కమాటలో కొట్టివేయుట

బ్రిటిషుపార్లమెంటు కామన్సుసభలో నవంబరు ౧౨వతేదిన చర్చిలుగారికిని కొందరుసభ్యులకును ఈరీతిగాప్రశ్నోత్తరములుజరిగినవి-

లీచ్‌గారిప్రశ్న: ఇండియా,బర్మా, ఎధియోపియా, పాలస్తీనాలపరిస్థితులగూర్చి ప్రజలలోని ఆందోళనము మీకనగతునుగుచున్నదా? ఇట్టిపరిస్థితులలో ప్రజాభిరుచికనుగుణముగ అట్లాంటిక్ చార్టరుననుసరించి యుక్తముగుప్రకటన చేయుటకేమయిననాలోచింతురా?

చర్చిలుగారు: నేను సెప్టెంబరు ౯వతేదినాడు చేసిన ప్రకటనకంటె వేరుగా ఇప్పుడేమియు చెప్పనవసరలేదు. ఆతేదీనాటి ప్రకటనచూడుడు. ఎధియోపియా విషయమై ఆగస్టు ౬ నాడు విదేశాంగమంత్రిగారే స్పష్టీకరించినారు-

పట్టాభూములలోని ఫలవృక్షాలు

శాసనమందు మార్పుకావలెను

రామచంద్రరావు అంతూవకీలుగారు హైదరాబాదుశాసనసభలో సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడినట్టివారు- వారుశాసనసభలో భూమ్యాదాయశాఖాశాసనములో ఒకసవరణము ప్రవేశపెట్టినారు. అందలివిషయమేమనగా-

"భూమ్యాదాయశాసనములో ౩౭ వ సూత్రములో ఫలవృక్షములహక్కులో మార్పుఅవసరంగా కనబడుచున్నది- అందుచేత దానిలోకుదిభాగము తీసివేయబడుచున్నది-" ఇదివారు తెచ్చిన సవరణ-దానికికారణము వారిట్లు నిరూపించియున్నారు-

భూస్వామికి అతనిభూమిపై సంపూర్ణాధికారముండుట సహజమైనపద్ధతి. వారిజీవనమునకును సౌఖ్యానికిని అదిచాలాఅవసరము-ఇప్పుడున్న శాసనప్రకారంపట్టాదారు భూమిలోని చెట్లఫలితంలో వానికిసగముఅధికారమేవున్నది. కానిరైతులలో విద్యలేనందువల్ల వారిఅనుభవములో చాలాఅడ్డంకులుకలుగుచున్నవి. సగముఫలములవేలమువంబర్లప్రకారంచేయక మొత్తంగ్రామములోని సర్కార్ కొట్లుకలిపి చేయుచున్నారు- గుత్తేదారులువచ్చువరకు భూస్వాములు ఎదురుచూచుచుండవలెను సముభాగముయొక్క కావలివిషయములో తగవులుకలుగుతవి- కొన్నితావులలో రైతులకు తెలియనందున వారికేమిన్నిలభించుటలేదు. జాగీర్లలో రైతుకు సగంకూడాలభించినట్లులేదు, ఇట్టియిబ్బందులుచాలాకలవు. కావున వేలంవేసేపద్ధతితీసివేసి రైతులకు తమవృక్షాలపై సంపూర్ణమైనఅధికారం ఇయ్యవలెను.

తిరుమలదేవునికి రూ ౧౪ లక్షల కిరీటము

తిరుమలవెంకటాచలపతికి పూర్వము బంగారురేకుతో తయారుచేసిఉండినకిరీటమునకు కెంపులు, పచ్చలు, వజ్రములు, వైడూర్యములుచెక్కించి పూర్తిచేయుటకును, అందుకు దేవాలయములో ఉన్నరత్నములను ఉపయోగించుటకును తిరుపతిదేవస్థానపుకమిటీవారు నవంబరు ౨వతేదినతీర్మానించి, అరరుకూడయిచ్చివేసినట్లు "ఆంధ్రపత్రిక" లోవార్తవచ్చినది- ఇందుకుకూలీక్రింద రు ౧౫౦౦౦ త్తురట- మొత్తము కిరీటముయొక్కతూకము ౩౦౦ తులాలుండునట- దానిపూర్తివిలువ రూ॥ ౧౪ లక్షలకుమించవచ్చునట

థామస్ గారు : ప్రాచ్యదేశములోగాని ఇతరభాగములలోగాని ఉన్న స్వతంత్రదేశములు తమంతతాముగా చేయుసహకారమున్నచో దానినంగీకరించుట యోగ్యమని మీరుతలంతురా?

చర్చిలుగారు: ఆమాటవినుటకు బాగుగనే యున్నది-

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము

ప్రపంచపు సైంటిష్టుల సానుభూతికై ఆచార్యరాయ్‌గారు

సర్-పి-సి- రాయ్‌గారు సైన్సు అభివృద్ధికై ఏర్పడినబ్రిటిషుసంస్థ యొక్క అధ్యక్షుడగు సర్ రిచర్డుగ్రెగరీగారికి ఈక్రిందిలేఖను వ్రాసినారు.

ఇటీవల సైన్సుఅభివృద్ధికై ఏర్పడిన బ్రిటిషుసంస్థ యొక్క ఇటీవలసమావేశమందు సైన్సుకు సమాజమునకుగల సంబంధమునుగురించి సామాన్యముగా వెల్లడించిన అభిప్రాయములను భారతీయ సైంటిష్టులు తెలిసికొని సంతోషించుచున్నారు- ఆసభలోమరికొన్ని ఇతరదేశముల వారలు కూడ చేరియుండి అందరునుకలిసి ఆమోదించినసైన్సు సమ్మతమైనసిద్ధాంతములను భారతీయసైంటిస్టులు పూర్తిగా ఒప్పుకొనుచున్నారు. బ్రిటిషు సంస్థయొక్క ఈ ముఖ్యసమావేశమందు చర్చిల్‌యొక్కయు అలోచనలయొక్కయు ధోరణికిపైరకమైన ఫాసిజంఅనుపద్ధతి విజృంభించుటయు దానివల్లనైతిక సాంఘిక, వైజ్ఞానిక జాడ్యముపుట్టుటయు నయియున్నదనుట నిస్సంశయము.

అయినను ఈఅవకాశమునుగైకొని భారతదేశపుసైంటిస్టులు బ్రిటిషుసైంటిస్టులకును మానవక్షేమపోషణమునుసైన్సుఉద్దేశ్యము ఒక్క ఫాసిజముచేమాత్రమే భగ్నమగుటలేదు. ఉదాహరణార్థము భారతదేశములోను, బ్రిటిషురాజ్యవశమైయున్న ఇతరరాజ్యాలలోను ఆచరణలో ఉన్నటువంటి సామ్రాజ్యాధిక్యతచే దానికిల్లహాని అది భగ్నమగుచున్నది. ఈరోజులలోఏజాతియొక్కగాని అభివృద్ధికిని, బలమునకును పరిశ్రమల అభివృద్ధిముఖ్యమైనదికదా దానిని ఈదేశములోపట్టుదలతోజరుగనీయకుండచేసియున్నారు. ఇంతెందుకు? ఇటీవలనే ఇండియాప్రభుత్వమువారు భారతదేశములో మోటారుకారులనిర్మాణము వృద్ధిచేయుటకు తోడ్పడనిరాకరించియున్నారు ఇండియామంత్రిగారుకూడ పార్లమెంటులో ఈదేశములో ఇండర్నల్ కంబష్చన్ యింజనులను నిర్మాణముచేయుట కుదరదనితోసివేసి మాట్లాడినారు-

బ్రిటిషుసంస్థయొక్క ఇటీవలిసమావేశమునకు బ్రిటిషుప్రధానిపంపిన సందేశము గంభీరపదవిశిష్టమైయున్నది- కాని అట్లాంటిక్ పత్రము జర్మనీఆక్రమణవల్ల బాధపడుచున్నదేశాలకు మాత్రమే వర్తించుననియు, పూర్వము బ్రిటిషుఆక్రమణచే అర్జితములైన ప్రదేశాలకు గాదనియు బ్రిటిషుప్రధానిగారు నిర్ధారణగా చెప్పుటవల్ల స్వాతంత్ర్యముకొఱకు మానవులు లక్షలకొలది త్యాగము చేసియున్నను అశకింకను దూరములోనేయున్నారని తేలుచున్నది- భారతీయ సైంటిష్టులమగుమేము ప్రపంచమంతటను ఉండుఇతరజాతులసైంటిస్టులను కోరునదేమనగా అందరికిని స్వాతంత్ర్యము, న్యాయముకలుగునట్లు సమాజమును సైన్సుసమ్మతముగా పునర్నిర్మాణముచేయు విషయమునఫలానా ప్రదేశములవరకే అనుహద్దుఉండరాదని చెప్పవలెను. మానవుల స్వాతంత్ర్యానికిని, అభివృద్ధికిని సౌఖ్యమునకునుసంబంధించినసమస్య అధునిక ప్రపంచమందు అవిభాజ్యమనిమానమ్మకము,

తృప్తిజెందిన వేగను యొక్క గానము

నేను సరకుల బరువును మోయుచున్నాను
... నేనుదినమెంత వెక్కగానున్నరో అంతసౌఖ్యముగానున్నాను
... నాలో గాంచుపైనను ఖాళీస్థలము లేదు ...
... నేను గానము తప్పు మరేమి చేయలేను.

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn. Editor S. Prathapa Reddy B. A. B. L.